

Mededelingenblad van het

V.V.A.

(Voorheen A.V.O.H.V.)

Inhoud

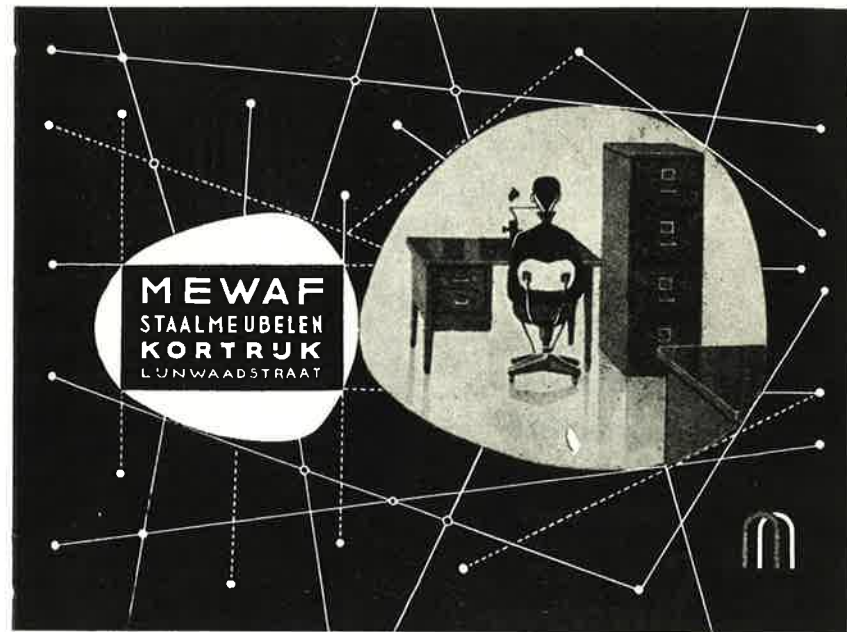
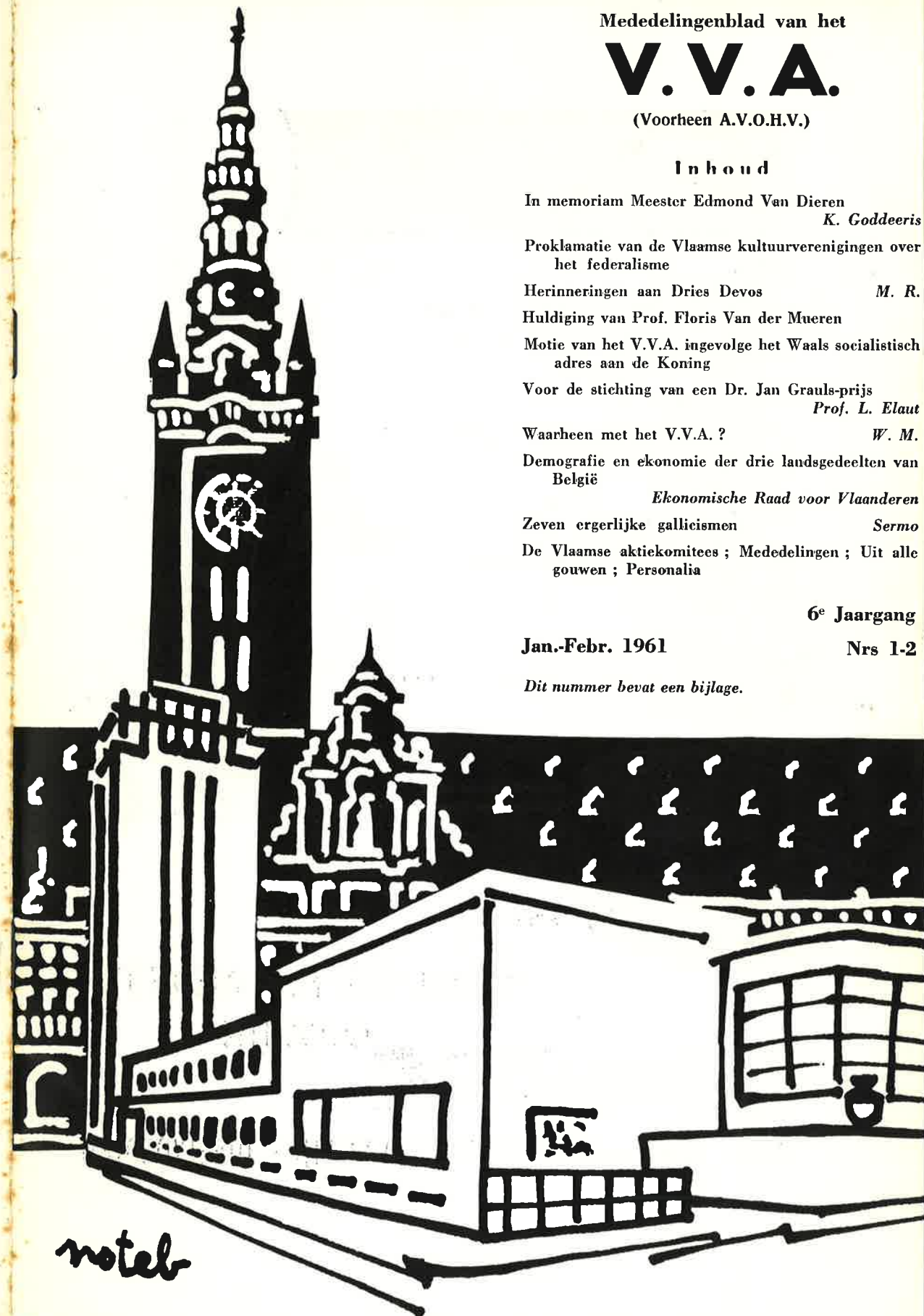
In memoriam Meester Edmond Van Dieren	<i>K. Goddeeris</i>
Proklamatie van de Vlaamse kultuurverenigingen over het federalisme	
Herinneringen aan Dries Devos	<i>M. R.</i>
Huldiging van Prof. Floris Van der Mueren	
Motie van het V.V.A. ingevolge het Waals socialistisch adres aan de Koning	
Voor de stichting van een Dr. Jan Grauls-prijs	<i>Prof. L. Elaut</i>
Waarheen met het V.V.A. ?	<i>W. M.</i>
Demografie en ekonomie der drie landsgedeelten van België	<i>Ekonomische Raad voor Vlaanderen</i>
Zeven ergerlijke gallicismen	<i>Sermo</i>
De Vlaamse aktiekomitees ; Mededelingen ; Uit alle gouwen ; Personalia	

6^e Jaargang

Jan.-Febr. 1961

Nrs 1-2

Dit nummer bevat een bijlage.

BELEGGINGEN

tegen de voordeligste voorwaarden
op NAAM of aan TOONDER

HYPOTHEKEN

VERZEKERINGEN

bij de N.V.

Centrale Hypotheek- & Verzekeringskas

onderneming beheerst door K.B. 42 van 15 december 1934

GULDENVLIESLAAN, 83, BRUSSEL

Voorzitter-afgev. Beheerder

E. F. BRIEVEN

o/voorzitter

Adiel DEBEUCKELAERE

ZUIGELINGEN-EN DIETVOEDING
VAN EIGEN BODEM
HOOGSTE KWALITEIT

gracilac

volle gezuurde melk
voor zuigelingen

premalac

half-afgeroomde
gezuurde melk
voor zuigelingen

Diédex

voedingsuiker

annalac

zoutloze half-vette melk

desal

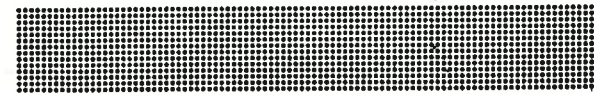
zoutloze melk voor
toekomstige moeders

plenolac

volle melk

**DIADAL N.V. NOSTA
OPWIJK**

MEEST MODERNE EN WETENSCHAPPELIJKE DIETVOEDING

J. Pict

MEDEDELINGENBLAD

VAN HET

VERBOND DER VLAAMSE ACADEMICI

REDAKTIESEKRETARIS : M. Reynders, Vlamingenstraat, 130, Leuven (Tel. 016.238.97)

BEHEER : Sekr. v/h V.V.A., E. Jacquainlaan, 126, Brussel (Tel. 02-18.68.20 ; P.R. 42.92.38)

In memoriam Meester Edmond VAN DIEREN.

De strijdlustige Meester Van Dieren is niet meer. Op een zondagnamiddag werd ons dit laconisch bericht door de nieuwsuitzending medegedeeld.

Sedert de laatste oorlog was Meester Van Dieren als lid van de centrale raad en van het dagelijks bestuur zeer actief in het V.V.A. Met zijn wijze raad, gebaseerd op zijn juridische bevoegdheid en parlementaire ondervinding, heeft hij het V.V.A. bijgestaan. Nauwgezette stiptheid, hoffelijke voorkomendheid en inschikkelijkheid, bezadigde objectiviteit, ondernemingsgeest, vastberadenheid en dynamische doordrijvendheid kenmerken zijn menigvuldig optreden in de schoot van onze oudstudentenvereniging.

In december 1959 heeft het V.V.A. Meester Van Dieren gehuldigd, overtuigd aldus te beantwoorden aan een plicht van waardering en erkentelijkheid. Zijn menigvuldige verdiensten ook buiten het V.V.A., zijn strijd ter vernederlandsing van de Gentse universiteit vóór de oorlog '14-'18, zijn parlementaire bedrijvigheid tussen de beide oorlogen en zijn loopbaan als advocaat werden er in herinnering gebracht. Deze huldiging groeide uit tot een onvergetelijk groots Vlaams familiefeest, waar de Vlamingen van diverse richting elkaar terugvonden in een geest van wederzijds begrip en broederlijke samenhang.

De geestdriftige rede van de tachtigjarige Meester Van Dieren op de laatste IJzerbedevaart zal ons bijblijven als een bekroning van zijn rijkgevlude loopbaan, als een noodkreet tot de Vlaamse gemeenschap, die hij trouw en consequent zijn leven door diende, en als een plechtige laatste waarschuwing tot de Belgische Staat. Ik citeer uit zijn rede :

Wij hebben voor België en door België veel geleden en er werden voor het voortbestaan van België stromen Vlaams bloed vergoten. Maar aan dit offer en aan dit storten van ons bloed was een voorwaarde verbonden : gelijkheid voor Vlaanderen in België, in rechte en in feite.

Welnu, die voorwaarde werd niet vervuld ; de prijs van het offer, de prijs van het bloed, werd niet betaald. Daarom, zeggen wij aan de Belgische Staat :

Het is thans de allerhoogste tijd dat uwe schuld aan Vlaanderen betaald worde. Gedenk dat onrecht zich steeds wreekt. Hervorm U, Staat, eer gij vergaat !

Ook wens ik de belangloze dienstvaardigheid van Meester Van Dieren als advocaat te beklemtonen ten bate van de zovele studentengeneraties en ten bate van de slachtoffers der hatelijke repressie, die wij in Vlaanderen hebben gekend en nog kennen en die indruist tegen de grondbeginselen van ons recht, tegen de bepalingen van de grondwet, tegen de universele verklaring van de rechten van de mens en tegen de meest elementaire kristelijke naastenliefde. Deze bereidwillige offervaardigheid illustreerde ik op de huldiging van Meester Van Dieren door dit enkel slaande voorbeeld : aan een getroffen Vlaams huisgezin, dat vroeg naar het verschuldigd ereloon voor zijn verdediging, klonk het onmiddellijk antwoord van Meester Van Dieren : « Mevrouw, hetgeen U ingevolge de repressie geleden hebt voor Vlaanderen, is mij als ereloon ruimschoots voldoende ».

Langdurig heb ik nog met Meester Van Dieren gepraat een tiental dagen vóór zijn overlijden. Met een stichtende kristelijke gelatenheid en de sterkende overtuiging van volbrachte plicht en taak zag hij kalm en edel de dood tegemoet.

Het leven van Meester Van Dieren zal voor de Vlaamse Academië een toonbeeld blijven van ononderbroken getrouwheid aan de Vlaamse overtuiging zijner jeugd. Deze onberekenende trouw, spijs bekamping, miskenning, ondank en leed, schraagde en richtte zijn rijkgevlude leven ten bate van de Vlaamse gemeenschap.

K. Goddeeris.

Symposium over het federalisme.

Op de ledenvergaderingen van de gouden zullen tijdens de eerstkomende drie maanden de verschillende aspecten van het federalisme toegelicht worden. Hierna volgen de onderwerpen dezer referaten, welke achteraf zullen samenbundeld worden in een monografie over het federalisme.

1. De evolutie van het naoorlogs federalisme in België,
door Prof. W. Couvreur.
2. Federalisme en cultuur,
door Dr. jur. P. Beeckman.
3. Federalisme en kulturele autonomie,
door Prof. W. Opsomer.
4. Politieke aspecten van het federalisme,
door Mr. F. Vanderelst.
5. Federalisme en het probleem Brussel,
door Mr. H. Borginon.
6. Sociaal-ekonomische aspecten van het federalisme,
door Drs. J. Matton.
7. Het federalisme op regionaal, Europees en mondiaal vlak,
door Z.E.P. Prof. M. De Laere o.p.
8. Konkrete uitbouw van het federalisme in andere landen,
door Mr. D. Deconinck.
9. Waalse visie omtrent het federalisme,
door Prof. M. Bologne.
10. Deutschbelgiën in einem eventuell föderal gegliederten Staat,
door dh. H. Schillings, sekretaris van de « Vereinigung zum Schutz und zur Pflege der Muttersprache (Eupen) ».

Proklamatie van de Vlaamse Kultuurverenigingen tot het Vlaamse Volk over het Federalisme.

De ondergetekende Vlaamse verenigingen beschouwen het als hun plicht, in de huidige omstandigheden, zich door deze verklaring plechtig tot het Vlaamse volk te richten.

Het overhandigen door de Waalse socialistische mandatarissen van een « adres » aan de koning in dd. 14-1-1961, heeft inderdaad het probleem van de unitaire staat, van de federale staatsvorming en van de economische welvaart van Vlaanderen en van Wallonië scherp gesteld.

Waar van Vlaamse zijde reeds sedert tientallen jaren een volwaardig zelfbestuur werd geëist, mogen de Vlaamse verenigingen, ten aanzien van de leiding welke zij aan de Vlaamse gemeenschap moeten geven, niet nalaten thans de stem te verheffen.

De Europese eenmaking heeft de opruiming van de Vlaamse achterstand uiterst dringend gesteld. De ervaring van 130 jaar Belgische geschiedenis leert ons dat een grondige sanering enkel mogelijk is o.a. mits fundamentele politieke hervormingen.

Vlaanderen begrijpt aan de hand van zijn pijnlijke ervaring de Waalse onrust. En wanneer uit Wallonië stemmen opgaan ten gunste van een hervorming van de structuur van de Belgische staat, kan de Vlaamse gemeenschap niet anders dan hierop gunstig te reageren.

Doch wij moeten vaststellen dat onze Waalse landgenoten hun gewettigde bekommernissen vermengen met een reeks aantijgingen en vooropzettingen, die wij niet kunnen voorbijgaan. Alleen in een volkomen eerbied voor de waarheid en werkelijkheid is een opbouwend gesprek mogelijk. Opgeschroefde bewoordingen en patetische uitlatingen brengen geen oplossing. Daarom zijn de volgende voorafgaande rechtzettingen geboden.

WAARHEID EN WERKELIJKHEID

Wij vestigen de aandacht van Wallonië en Vlaanderen op de werkelijke toedracht zoals deze o.a. door de volgende feiten wordt belicht :

- 68 t.h. van de Belgische werklozen zijn Vlamingen ;
- ten minste 70 miljard staatsgelden werden na de tweede wereldoorlog besteed aan de uitrusting van marginale Waalse mijnen, waarvan de sluiting reeds drie jaar geleden werd bevolen door de EGKS ;
- de verdeling van de kredieten door de algemene en regionale expansiewetten van 17-18 juli 1959 deed zich na één jaar als volgt voor : van de 11,5 miljard ging er 4,3 miljard, zegge 37 t.h. naar de vier Vlaamse provincies, 5,5 miljard, zegge 46 t.h. naar de vier Waalse en 1,7 miljard, zegge 17 t.h. naar Brabant ;
- het Belgisch leger telt 25.252 Vlaamse dienstplichtigen tegenover 15.700 Franstaligen. Geen enkele van de 36 generaals is Nederlandstalig ; de hogere officieren zijn voor 64 t.h. Franstaligen ;
- in de centrale administratie zijn er 1.421, hetzij 57 t.h. Franstalige hogere ambtenaren, tegen 1.081, hetzij 43 t.h. Nederlandstalige ;
- de « route de Wallonie » waarvan wij de betekenis voor Wallonië niet willen ontkennen, zal volledig worden aangelegd op staatskosten, terwijl de economisch zoveel belangrijker snelweg Rijsel-Antwerpen-Ruhr ten laste werd gelegd van de Vlaamse gemeenten en van het Vlaamse privé-kapitaal ;

— de lagere scholen tellen 58 t.h. Vlaamse kinderen, doch slechts 38 t.h. van de studenten aan de universiteiten zijn Nederlandstalig ;

— het gemiddeld loonpeil van de Vlaamse arbeiders ligt 15 t.h. lager dan dat van de Waalse arbeiders, hetzij voor een Vlaamse arbeider gemiddeld 28,47 F. en voor een Waalse arbeider 33,45 F. ;

— nog steeds moeten zoveel duizenden Vlaamse arbeiders in de Waalse nijverheid en in het buitenland hun brood verdienen, veelal in menonwaardige omstandigheden ;

— in het Vlaamse land moeten de Vlaamse werknemers in 70 t.h. van de bedrijven de Franse taal ondergaan in de leidende organen ;

— sedert het bestaan van de Belgische staat werd de Vlaamse taal- en volksgrens bestendig afgeknaagd ten voordele van Wallonië, vooral in Vlaams Brabant ;

— nog steeds zijn ruim een half miljoen Vlamingen in het parlement niet vertegenwoordigd.

GEEN WROK OF WEERWRAAK

Deze toestand die vooral het gevolg is van het Belgisch unitarisme en konkreet betekent dat Wallonië en het verfransté Brussel in België gedurende 130 jaar en nog steeds de bevoorrechte positie bekleedt, zal de Vlamingen niet drijven tot wrok- of weerwraakgevoelens. De Vlaamse Beweging heeft te eerlijk gestreefd naar een gezonde volksontplooiing in billijkheid en rechtvaardigheid, dan dat zij thans haar lot zou doen delen door het Waalse volk. Integendeel streeft Vlaanderen ernaar vreedzaam te kunnen samenleven met het Waalse volk in het gemeenschappelijke vaderland, dat heringericht wordt op gezonde grondslag, in eerbied voor alle volksbelangen. Het is dan ook volkomen ongegrond de Vlaamse gemeenschap van imperialisme te beschuldigen. We wensen duidelijk te verklaren dat de industriële ontwikkeling van Vlaanderen — zo onverantwoord op de lange baan geschoven en thans in een eerste hoopgevende fase — geen afbreuk doet noch wil doen aan de Waalse welvaart. Het tot ontwikkeling brengen van voorheen verwaarloosde gewesten betekent in genen dele dat de oud-ontwikkelde gewesten daardoor moeten achteruit gaan. Het is oneerlijk en anti-sociaal de streek-economische maatregelen met een haatcampagne te bestrijden en aldus de opgang van onderontwikkelde en door werkloosheid geteisterde gewesten in gevaar te brengen of te willen remmen.

KLAARHEID EN EERLIJKHEID

De Vlaamse verenigingen achten zich echter verplicht bij middel van deze verklaring in te gaan tegen de misverstanden en de verwarring, die thans in Vlaanderen al dan niet opzettelijk worden gesticht rond de zo dringend geboden politieke structuurhervormingen.

— Ten eerste : de federale gedachte kan in geen enkel opzicht worden gelijkgesteld met separatisme. Integendeel, een grondige structuurhervorming maakt het enige middel uit om België in stand te houden. Federalisme is een volwaardig zelfbestuur door hervormingen, met behoud van de Belgische een-dracht en van de Belgische onafhankelijkheid. Passende autonome instellingen voor elk der volkeren en een sterk centraal gezag zijn integendeel essentieel voor elke federale structuur.

— Ten tweede : een structuurhervorming van de Belgische staat is in geen enkel opzicht tegenstrijdig met de Europese eenmaking. Opbouwende Europese eenmaking is inderdaad onmogelijk zonder een passende infra-structuur

op kulturele basis, zoniet betekent de Europese eenmaking het einde van de Europese kultuur.

— Ten derde : het feit dat Vlaanderen deel uitmaakt van een grotere economische ruimte houdt geen enkel argument in tegen de doelmatigheid van de federale structuurhervorming van België. Deze laatste is er enkel op gericht de Vlaamse en Waalse gemeenschap in staat te stellen door middel van eigen instellingen een doeltreffende en weldoende invloed uit te oefenen op het economische gebeuren, zoals op het kulturele, sociale en politieke leven.

— Ten vierde : de structuurhervorming van de Belgische staat houdt geenszins in dat de levensbeschouwelijke minderheden in Vlaanderen en in Wallonië in de verdrukking zouden worden gebracht. De Vlaamse verenigingen verklaren uitdrukkelijk dat elke structuurhervorming een stelsel van waarborgen voor deze minderheden dient te behelzen. En zulks omwille van het humanistische vertrekpunt van het federalisme. Omwille van dit beginsel kan Vlaanderen trouwens enkel een federalisme aanvaarden, dat gegrondvest is op de kulturele werkelijkheden en verwerpt het uitdrukkelijk elk zogenaamd federalisme-met-drie, waarbij de Brusselse agglomeratie gelijkberechtigd zou zijn met Vlaanderen en Wallonië. De nagestreefde hervorming van de Belgische Staat dient integendeel voor het angstwekkend vraagstuk van de agglomeratie Brussel, waarvan de gevaarlijke uitgroei zonder ingrijpende maatregelen een dodelijke bedreiging uitmaakt voor de Waalse en de Vlaamse gemeenschap, een passende oplossing te brengen. Deze oplossing wordt door de Vlaamse verenigingen niet gezien als een onderdrukking van een verantwoorde ontwikkeling van de hoofdstad Brussel, doch wel als het herstel in hun volle waarde van de werkelijke bestanddelen van de Belgische staat, nl. de Vlaamse en de Waalse gemeenschap, en het herinrichten van Brussel als werkelijke bonds- hoofdstad.

Aldus zien de Vlaamse verenigingen in de federale gedachte het grote ordenende beginsel, dat zoals overal ter wereld alleen oplossing kan bieden voor de problemen gesteld in meerledige staten, door het verstrekken aan elke natuurlijke gemeenschap van een passende politieke organisatie. Die eigen structuur maakt trouwens voor elke samenleving een essentiële vereiste uit, opdat ze kunnen uitgroeien tot een bewuste gemeenschap.

DAADWERKELIJKE OPBOUW

De Vlaamse verenigingen wensen de hervorming van de Belgische staat evenwel niet te zien in het teken van voorbijgaande conjuncturen of theoretische bespiegelingen, doch op realistische wijze, langs de wegen van stelselmatige federalizerende maatregelen. Deze federalizatie van België dient in de huidige omstandigheden te beginnen met :

— ten eerste : de definitieve afbakening van de taalgrens, de vorming van onschendbare homogene taalgebieden ;

— ten tweede : de vastlegging van de agglomeratie Brussel, het instellen van een rijksstatuut voor het hoofdstedelijk gebied en ontlasting van dit laatste ;

— ten derde : billijke verdeling van de overheidsbenoemingen en van de investeringen en subsidiëringen van overheidswege in verhouding tot de bevolkingsaantallen en de behoeften ;

— ten vierde : het verlenen van autonome macht aan Vlaamse en Waalse gezagsorganen voor economische expansie ;

— ten vijfde : splitsing van alle instellingen met kulturele opdracht en in het bijzonder van het departement van openbaar onderwijs ; de opbouw van

een volwaardig en gesplitst ministerie van kulturele zaken, om het coördineren en stimuleren van een dynamische kultuurpolitiek voor de beide gemeenschappen langs eigen organen mogelijk te maken ; de budgettaire splitsing van de begroting voor kulturele zaken en onderwijs in verhouding tot de bevolkingsgroepen ;

— ten zesde : de splitsing tot op het hoogste niveau van de centrale administratie in alle sectoren, alsmede van de parastatale diensten, de vergunde bedrijven en de privé-instellingen ;

ten zevende : het instellen van een wettelijk gesanktioneerde eentaligheid in de verschillende taalgebieden, in het bijzonder wat betreft het bedrijfsleven.

Vanzelfsprekend zullen deze maatregelen het beoogde doel niet bereiken indien ze niet gevolgd worden door het geleidelijk overdragen van politieke macht en van democratisch toezicht aan de representatieve organen van beide landsdelen, voor de aangelegenheden die niet van overwegend gemeenschappelijk belang zijn. Met klem verwerpen de Vlaamse verenigingen dan ook alle halve maatregelen, welke onder Waalse druk zouden kunnen leiden tot de bevestiging van de Vlaamse stellingen. Aldus de zogenaamde geografische Senaat die, losgemaakt van de voorafgaande federalizerende maatregelen, een bespotting uitmaakt van de federale gedachte in België.

Even duidelijk weze hier aangestipt dat om het even welke hervorming van de Belgische staat op geen enkele manier enige vertraging mag meebrengen in de economische ontwikkeling van het Vlaamse land.

Indien het de Waalse leiders ernst is met hun federalistische belijdenissen, dan dienen zij dit thans duidelijk te bewijzen door positief mede te werken aan de onmiddellijke verwezenlijking van de hoger genoemde voorafgaande maatregelen. Deze maatregelen alleen zullen de gezamenlijke opgang van de Vlaamse en de Waalse arbeidersmassa in een hersteld vaderland mogelijk maken.

Vlamingen, het vertrouwen in de Belgische unitaire staat is in ruime kring definitief geschokt. België gaat ongetwijfeld de weg op van politieke structuurhervormingen. Of deze voor ons volk heilzame vormen zullen aannemen zal van u afhangen.

Nu het zelfbestuur, waarnaar u zolang hebt gestreefd, zich aftekent aan de kim van een werkelijke volkswelvaart, is elke aarzeling onvergeeflijk. Met een wijs doch vastberaden inzicht dient de Vlaamse Beweging, waarin gij allen een rol te spelen hebt, zich meer dan ooit te laten gelden.

De ondergetekende Vlaamse verenigingen vragen dan ook met aandrang aan de andere Vlaamse verenigingen, welke nog niet in staat waren hun standpunt te bepalen, de onderhavige verklaring bij te treden. Daarenboven doen zij een dringend beroep op alle instellingen, openbare gezagsdragers en verenigingen opdat zij hun volle medewerking zouden verlenen aan de verwezenlijking van een werkelijke volkswelvaart door meesterschap in eigen huis. In het bijzonder verwachten zij dat de Vlaamse politieke mandatarissen zonder enige dubbelzinnigheid aan de zijde van hun volk zouden staan.

het Algemeen Nederlands Zangverbond ; de Algemene Nederlandse-Zuid-Afrikaanse-Vlaamse Vereniging ; de Antwerpse Gouwbond ; de Bond der Oostvlamingen ; het IJzerbedevaartkomitee ; het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond Gent en Leuven ; de Koninklijke Bond der Westvlamingen ; het Pennoen ; het Vlaams Geneesheren Verbond ; het Vlaams Komitee voor Wemmel ; het Vlaams Komitee voor Wezembeek-Oppem, Tervuren en Kraainem ; het Vlaamse Kruis ; het Verbond der Vlaamse Akademici ; het Verbond van de Vlaamse Oudstrijders ; de Vlaamse Toeristenbond en de Vlaamse Automobilistenbond ; de Vlaamse Volksbeweging.

Herinneringen aan Dries Devos.

Begin 1919 hadden de « patriotards » van Leuven een meeting belegd in de Alhambra, maar er waren in de zaal haast meer flaminganten dan « goede vaderlanders ». Er waren vooral studenten... in khaki. Frontsoldaten nog die hun studies voleindigden. Het ging er rumoerig toe in de zaal. Boven op de galerij zag ik voor de eerste maal Dries Devos. Politie wilde de tegenmanifestanten de zaal doen ontruimen maar dit liep niet van een leien dakje. Want die studenten in khaki hadden aan het IJzerfront voor heter vuren gestaan. Flegmatiek zoals hij heel zijn leven geweest is, zag ik Dries Devos zijn revolver kalmpjes laden en intussen mompelde hij « dat ze maar komen als zij 't durven »... Tijdens de vergadering had een zekere Parmentier die, als ik mij niet bedrieg substituut was van de prokureur des Konings, een heftige uitval gedaan tegen « l'université von Bissing » en de « ver-raders » die er gestudeerd hadden en waaronder er verscheiden uit Leuven en Heverlee waren, met de doodstraf bedreigd...

Na de vergadering, die in de grootste verwarring uiteenging, vormden de Vlaamse studenten een optocht. Dries Devos en de Frontsoldaten vooraan. Zingend en roepend ging het door de donkere Naamse straat en alhoewel er politie en gendarmes bij te pas kwamen, niets kon die marsj der studenten tegenhouden... Zij trokken onverstoord verder in de richting van de Naamse Poort, waar ergens die Mijnheer Parmentier moest wonen, en toen zij zijne woning ontdekt hadden vlogen zijn ruiten aan stukken. Er zouden nog erger dingen gebeurd zijn, had niet iemand, die later professor geworden is aan de Universiteit te Gent, de woedende studenten bezworen het nu maar zo te laten...

Achteraf ontmoette ik Dries Devos bijna iedere avond bij « Piet Honig » een boekhandelaar, waar rond 18 uur « Ons Vaderland » het blad van de Frontpartij, te koop was. Dit werd daar het rendez-vous van alle Vlaamse studenten en Flaminganten uit Leuven.

Het was een heroïsche tijd toen in Leuven en het waren kerels lijk Dries Devos, Berten Pil, Kamiel Quintens, Rarden Iserbyt, Rik Borginon en zoveel anderen die aan het front gestaan hadden en daar als soldaat en in de « Frontbeweging hun « strepen » hadden verdiend, die te Leuven die heldhaftige geest in de studentenbeweging inburgerden en er de strijd voor de vernederlandsing van het universitair onderwijs aanbonden. Want in die periode was de Leuvense Alma Mater nog 'n franskiljonse boel, waar de zeldzame Vlaamse professoren het zeer zwaar te verduren hadden, hoe krachtdadig zij ook door het Vlaams Studentenverbond en de Vlaamse studenten gesteund werden. Toen reeds was Prof Scharpé de man rond wie allen die Vlaanderen lief hadden zich schaarden te Leuven.

Ik moest dan mijn soldatendienst volbrengen. Ik was ingelijfd geweest in het 22e linieregiment 2e compagnie, dat beruchte 22e waar nog iets overbleef van de geest van de mannen der Frontbeweging. Ik kwam nog net op tijd te Leuven terug om het sensationele « Zolder Kongres » mee te maken, het eerste Groot Nederlands-Studentenkongres na de 1^e wereldoorlog en waarvan Dries Devos ook weer naast Berten Pil e.a., de spil was. Groot Nederland - Zuid-Afrika... begrippen waar Dries Devos toen reeds geestdriftig voor gewonnen was en waaraan hij tot het einde van zijn leven is trouw gebleven...

*
**

Te Blauwput in « 't Wit Paard », bij Clara, Karlientje en « Matant »... Dat was in het begin der twintiger jaren het rendez-vous der prominenten van

het Verbond, maar dan vooral van de Westvlamingen... Daar stond een oude piano... en daar heb ik Dries voor het eerst, terwijl hij zichzelf begeleidde aan het klavier, het nostalgieke « Tchechische Drinklied » met zijn forsige baritonstem horen voorzingen. Daar waren Bert en Frans D'Haese, Aloïs Stroobandt, Rarden Iserbyt, Amaat Dumon... Ja, wanneer Dries Devos zich aan 't klavier zette... dan konden wij niet anders doen dan zwijgen en luisteren... en zelfs Matant kwam onder de indruk want « daaine meneer Dries zoeng laaik in den opera — was de grootste lof die het brave mens Dries toezwaaide... Herinneringen...

*
**

Frontbeweging, Vlaams Studentenverbond, Groot Nederlander, Germaans Filoloog, muzikant in de ziel, cultuurmens, dat alles was Dries Devos.

1927. Alhoewel afgestudeerd kwam Dries Devos nog dikwijls naar de goede Leuvenstee terug ; in dit jaar werd Prof. Scharpé gevierd ter gelegenheid van zijn 25-jarig professoraat. Dries Devos was een der redenaars. Scharpé had er zich over beklagd dat er onder zijn germanisten 'n paar afvalligen geweest waren, o.m. een Wullus. Dries Devos sprak toen die striemende woorden die mij steeds bijgebleven zijn : « Professor, maakt U geen zorgen daarover, Kristus had slechts 12 apostelen en daar was reeds een Judas bij »...

Begin dertiger jaren : « Flämische Kunstwoche » te Aken. Hij was er natuurlijk ook. Heerlijke dagen voor Vlaanderen in de oude Karel de Grotestad. Jef Van Hoof, Meulemans, Nest Claes traden er op, maar het toppunt was de rede van Cyriel Verschaeve...

En 's avonds dan die gezellige stonden in de « Bolsstube » die Dries ontdekt had en waar er tot laat, zeer laat, nagepraat werd met Custers, Jef Vermeulen en schrijver dezes.

1932. Tijdens de 6^e Lustrumfeesten van het K.V.H.V. sprak Dries Devos de feestrede uit. Het was een machtige belijdenis van Vlaanderens Nederlandse ziel.

« De lucht dreunt van slagwoorden in Vlaanderen voor 't ogenblik... Maar met slagwoorden bouwt men het leven niet op... Het bezit van een Nederlandse ziel, van een Nederlands geestesleven, van een diep en een onvervreemdbaar Nederlands bewustzijn is niet iets dat men met staatsgreep en blokletters, met de genade Gods aan huis krijgt ; het is iets dat men verwerft ; en er is, geloof ik, geen grote wijsheid van doen om te voorspellen dat de oppervlakkigen in een Nederlandse gemeenschap de eerste ontgoochelden zouden zijn.

» Er is een probleem der geestelijke eenheid tussen Zuid en Noord. Het is zelfs meer dan welk ander, meer dan het economische dat zich naar het geestelijke te plooiën heeft en dat ook zal, het kernprobleem der toekomst. Het culturele is niet een afwatering van het politieke, het is niet een « pis-allen » ; het is er de ruggegraat en de hartader van... ».

Ja Nederlander was hij maar ook Germaan, want in diezelfde rede heeft hij dit beklemtoond : « Het is een feit, een nuchter vaststaand, wetenschappelijk feit dat wij Germanen zijn en het is al even vaststaand dat wij als dusdanig karaktertrekken hebben die niet een toevallig iets zijn maar die zeer nauw met ons wezen zelf verbonden zijn... Het is dit Germaanse dat de grondslag was voor het wezen van Rodenbach, dat hem zijn koele drift gaf en zijn zelfbeheersing, dat Germaanse is ongetwijfeld ook het onze, het eigene... ».

Voegen wij hier aan toe dat dit niets te maken had met een uitsluitend aanleunen bij Duitsland. Neen, zijn visie ging tot al de volkeren van de Ger-

maanse wereld, naar het Noorden... Scandinavië, ja ook het verre IJsland, want daar wilde hij heen... de bakermat van de oude Vikings...

*
**

1933 ontmoette ik Dries Devos te Hamburg tijdens een « Nordisches Studententreffen », waar hij, de Germaanse filoloog, zijn hart kon ophalen met Platduitsers als Fromme, Mähl, Zierow en Hans Friedrich Blunck, die te middernacht in een oude patriciërswooning te Lübeck bij kaarslicht voorlas uit zijn « Spukgeschichten ». Het was ook te Hamburg dat zijn « Sehnsucht » naar het Noorden hem erg te pakken kreeg, want terwijl Melis en ik de voorlaatste dag van ons verblijf aldaar naar Helgoland vaarden, was Dries niet op het rendez-vous verschenen. Achteraf vernamen wij dat hij verder gereisd was naar Denemarken...

*
**

1935. Ik bracht zoals elk jaar mijn verlof door bij een vriend-advokaat te Brugge... Op 'n mooie dinsdagnamiddag, terwijl ik op bezoek was bij Mej. Martha Vandewalle, de uitgeefster van de werken van Verschaeve, komt Dries Devos binnengestapt « eventjes goeie dâg zeggen... » Die « goeien dag » heeft vier dagen geduurd... Het waren vier dagen van hoog kunstgenot, want Dries was een kunstenaar in de ziel, muziek was voor hem wellicht het subliemste op aarde... Hij had, wij zegden het reeds, een mooie baritonstem en alhoewel hij elke dag « naar huis moest » vonden wij hem 's avonds toch steeds terug in het gastvrije huis bij Martha Vandewalle waar dan naar hartelust gemusiceerd werd... Vrijdagavond had hij dan toch besloten naar Handzame terug te keren... Ik deed hem nog uitgeleide tot aan 't station, maar wij gingen eerst nog een glas bier drinken in « 't Putteke » ; 't werd 11 uur, mindernacht... en nog later en de garçon heeft hem dan ten slotte toch nog ergens slaapgelegenheden kunnen bezorgen. Zaterdag heb ik hem niet meer getroffen. Zondags wel op de IJzerbedevaart. Herinneringen...

*
**

Tijdens de oorlog is hij mij nog een paar keer komen opzoeken te Brussel op de « Corporatie », hij kwam ten beste spreken voor een paar boeren uit zijn gemeente en toen vernam ik dat hij burgemeester was geworden...

*
**

Na de oorlog heb ik Dries niet veel meer getroffen. De naweeën van de « bevrijding » en de strijd om het dagelijks brood hadden mijn leven en activiteiten een heel andere wending gegeven. Een eerste maal heb ik hem nog ontmoet te Brussel in het Paleis van Schone Kunsten tijdens een opvoering van Mozart's Zauberflöte door de Wiener Staatsoper. Ik heb toen kunnen opmerken hoe intens hij genoot. Hij zat stil en onbewogen... de omgeving, zelfs het toneel, bestond niet meer voor hem, het was alsof hij heel alleen in de zaal zat en de goddelijke muziek van Mozart voor hem uitsluitend bestemd was...

De laatste maal dat ik hem zag was het weer te Brussel en ook dit maal ging hij naar een concert. Een Amerikaanse negerzangeres gaf een Bach- en Schubertrecital en zou ook negro-spirituals voordragen. Hij vroeg me zelfs of ik niet mee ging. Ik zei hem toen vlakaf dat ik mij niet goed inbeelden kon

hoe een negerzangeres, hoe beroemd ook, Bach kon zingen. Dat ging er bij mij niet in... Toen zei Dries mij « Jong, jong, je moet niet naar haar huid zien, luister naar haar stem, die is subliem... ». Ik was toch niet heel en al overtuigd. Later heb ik mij een paar Longplayings aangeschaft van diezelfde negerzangeres, geen Bachliederen, dat kon ik niet over mijn hart krijgen, wel « negro-spirituals ». Dries Devos had gelijk, zij zong heerlijk en terwijl ik luisterde naar de plaat moest ik aan Dries denken...

Toen ik op 29 juli j.l. vertrekkensklaar stond om naar Oostenrijk af te reizen, en ik in de auto stapte, bracht de factuur mij het doodsbbericht... Vlaanderen was weer een schoon mens armer geworden — wij allen hadden een trouwe vriend verloren.

M. R.

Telegram aan de Koning.

13 februari 1961.

Zijne Majesteit Koning Boudewijn, Brussel.

Verbond der Vlaamse Academici ontsteld door bericht van Minister van Landsverdediging betreffende legering van 1.600 Vlaamse beroepsmilitairen in Wallonië en voortzetting van overplaatsingen naar Wallonië;

Verbond der Vlaamse Academici vraagt de Koning, als opperbevelhebber van het leger, overplaatsingen te doen stopzetten en plan van geleidelijke terugroeping naar Vlaamse taalstreek op te dringen aan legerleiding.

Dr. med. Karel Goddeeris,
Voorzitter.

Antwoord :

Militair Huis van de Koning.

21 februari 1961.

Mijnheer de Voorzitter,

De Koning heeft kennis genomen van het telegram betreffende de overplaatsing van Vlaamssprekende militairen naar het Waalse gebied van het land, dat U Hem, in naam van het Verbond der Vlaamse Academici, op 13 februari 1961, gezonden hebt.

Ik ben met de eer belast U te laten weten dat een afschrift van dit telegram aan de attentie van de Heer Minister van Landsverdediging werd overgemaakt.

Gelieve te aanvaarden, Mijnheer de Voorzitter, de verzekering van mijn gevoelens van hoogachting.

De Luitenant-Generaal Dinjeart,
Hoofd van het Militaire Huis van de Koning.

Aan
de Heer Dr. Med. Karel Goddeeris
Voorzitter van het Verbond der Vlaamse Academici
Em. Jacquainlaan 126
BRUSSEL I.

Sluit aan bij het :

VERBOND DER VLAAMSE ACADEMICI

Sekretariaat : E. Jacquainlaan 126, Brussel

Postrekening : 4292.38 — Telefoon : 18.68.20 — Jaarlijks lidgeld : 200 F.

Het abonnementsgeld op het mededelingenblad is begrepen in het lidgeld.

Huldiging van Prof. Dr. Floris Van der Mueren.

Op 12 december 1960 werd aan *Prof. Dr. Flor. Van der Mueren*, in de Aula van de Gentse Rijksuniversiteit een grootse hulde gebracht ter gelegenheid van zijn 70^e verjaardag.

Namens het V.V.A. werd tijdens deze plechtigheid het woord gevoerd door *dr. med. R. De Beule*. Uit diens rede laten wij hier enkele passages volgen :

« Vandaag is het weerom feest in Valanderen, feest omdat we een der onzen vieren. Ik zeg een der onzen omdat ik hier spreek, en als Vlaming, en als onder-voorzitter van het Verbond van Vlaamse Academici.

« Want we huldigen vandaag Professor Van der Mueren, omdat hij een goed Vlaming is, omdat de vaderlandse deugden voor hem, ook volkse deugden zijn en hij steeds nauw in voeling is gebleven, niet alleen met zijn studenten, maar ook met het ganse Vlaamse volk.

« Hij heeft zich niet, zoals genoeg zovelen van onze vooraanstaanden en professoren, van zijn volk verwijderd.

« Want hoe beklagenswaardig is op dit gebied de toestand, niet alleen te Leuven, maar ook te Gent, de Vlaamse universiteit bij uitstek. Twee generaties flaminganten hebben zich moe gestreden om de vernederlandsing der Gentse universiteit te bekomen. En als dit resultaat na zovele offers bereikt werd, zien we dat door politieke benoemingen dit mooie werk grotendeels ontwricht wordt. Mogen onze gezagdragers zich in de toekomst alleen laten leiden door de bekwaamheid en de volksverbondenheid bij de benoemingen en niet door partijpolitieke kleur.

« We huldigen professor Van der Mueren ook, als trouw lid van het Katholiek Vlaams Oud-hoogstudentenverbond, daarna Algemeen Vlaams Oud Hoogstudentenverbond, welk nu omgedoopt werd in Verbond van Vlaamse Academici.

« Beste toehoorders, Geachte Professor Van der Mueren, we wijken af van het doel van deze avond, U, als verdienstelijk professor te huldigen en te vieren.

« Voor mij is het een dubbel genoegen dit te mogen doen. Eerst als oud student der Geneste Alma Mater, waar we in droeve perioden van bezetting en oorlog, onze studies van geneesheer aangevat hebben.

« Maar alhoewel ik tot de geneeskundige fakulteit behoorde, heb ik toch de lessen van Professor Van der Mueren gevolgd.

« De naam en de faam van de muzikoloog was in de studentenmiddens zo verspreid dat we nog de tijd vonden om de muziek cursus der philologen te volgen.

« We waren met twee van ons jaar, de andere is ook dokter te Antwerpen, maar heeft echter in deze cursus van Professor Van der Mueren, niet allen muziekkenis maar ook zijn vrouw gevonden. U ziet, beste studenten en studentinnen waar een goed professor allemaal kan toe bijdragen.

« Maar ook wil ik hier niet onvermeld laten, dat het voor mij een grote vreugde is, Professor Van der Mueren hier namens het V.V.A. te mogen huldigen, omdat ik aan hem, niet mijn vrouw, maar wel mijn liefde voor de muziek te danken heb.

« Door liefde voor de muziek versta ik, niet als snob naar een concert gaan, maar er kunnen van genieten en de diepe inhoud ervan trachten te verstaan.

« Professor Van der Mueren heeft me de liefde voor de muziek en voornamelijk voor de moderne muziek bijgebracht.

« Ik herinner me nog steeds hoe hij ons wist diets te maken met de nu primitieve pic-up en 78 toerenplaten, hoe een werk van Stravinsky of Richard Strauss, een Debussy of een Ravel, een Bela Bartok of een Zoltan Koday eigenlijk ineen zat.

« En steeds als ik thuis naar de Harry-Suite of een Petrouchka luister, zie ik Professor Van der Mueren beneden staan, want we zaten als bescheidene en eigenlijk ongevraagde gasten, gans boven op de laatste rij van het auditorium.

« Daarom Professor, is het mij zo aangenaam U namens het V.V.A. te mogen huldigen én als Vlaming én als professor, want U hebt in beide hoedanigheden uw man gestaan en daarom moeten wij U voor dit alles dank zeggen en U nog vele jaren wensen, vol van gezondheid, vol van werk, vol van levenslust en van muziek ».

Motie van het V.V.A. ingevolge

het Waals Socialistisch adres aan de Koning.

Het dagelijks bestuur van het V.V.A., in vergadering bijeengekomen op 19-1-61, heeft zijn bijzondere aandacht gewijd aan de toestand geschapen door de staking tegen de eenheidswet en het Waals Socialistisch adres aan de Koning;

verwijst naar zijn statuten, waarin het grondbeginsel is opgenomen dat de Vlaamse volksgemeenschap in volle onafhankelijkheid haar eigen lot moet bepalen en waarin, als minimumstelling voor de praktische toepassing van dit grondbeginsel, de noodzakelijkheid wordt vooropgezet ener grondige omvorming van de Belgische centralistische staatsstructuur;

stelt vast dat de staking tegen de eenheidswet in feite geworden is een strijd tegen het unitair karakter van de Belgische instellingen;

is de overtuiging toegedaan dat alleen een federale omvorming van de Belgische staat de behartiging van het algemeen welzijn kan verzekeren én der Vlaamse én der Waalse gemeenschap en tevens kan leiden tot wederzijds begrip en rustige samenleving dezer beide volksgemeenschappen;

wijst de Vlaamse parlementairen en alle Vlamingen op het dreigende gevaar dat, onder handhaving van het huidige unitaire staatsbestel, de Waalse eisen zullen ingewilligd worden ten nadele en ten koste van de Vlaamse gemeenschap o.m. door verdere roof van Vlaams grondgebied en door het uitblijven van de voorziene industrialisatie in Vlaanderen;

waarschuwt de verantwoordelijke bewindslieden voor het gevaar dat het voortbestaan zelf van de Belgische staat in het gedrang wordt gebracht door het miskennen van het grondprobleem der Vlaams-Waalse verhoudingen of door het louter aanwenden van ondoelmatige schijnoplossingen;

herinnert aan het baanbrekend werk verricht in de jaren '50 à '54 op initiatief van het V.V.A. door het Vlaams Komitee voor Federalisme en door het Vlaams-Waals Kollege, waarbij een ontwerp van federale grondwet voor België werd uitgewerkt;

besluit dat de ledenvergaderingen van dit jaar zullen gewijd worden aan de bestudering van een symposium over het federalisme, waarbij alle aspecten van dit zeer akute probleem door bevoegde referenten zullen ontleed worden.

Voor de stichting van een Dr. JAN GRAULS-Prijs.

In de pers en in talrijke brieven werd vóór kort, op initiatief van het Werkkomitee voor de Dr. Jan Grauls-hulde, een beroep gedaan op allen die de herinnering aan de grote taalgeleerde en edelmoedige Vlaming willen eren. Met behulp van de ingezamelde gelden wordt een passende grafsteen, in vorm van een oud-Limburgs kruis met bronzen beeltenis, op het Campo Santo te Sint-Amandsberg, ter gelegenheid van de eerste verjaring van zijn overlijden, ingewijd. Voorts zal op 19 maart 1961 een academische zitting zijn levenswerk en zijn nauwgezette plichtsvulling in voor- en tegenspoed, huldigen.

De ontwerpers van die hulde en de leden van het Werkkomitee wil het evenwel voorkomen dat daarmee de nagedachtenis van Jan Grauls niet naar recht en verdienste werd geëerd.

De inschrijvingen voor het grafkruis hebben daarenboven een zulkdanig bedrag ter beschikking van het Werkkomitee gesteld, dat onmiddellijk de mening ingang vond een « *Dr. Jan Grauls-prijs* » te stichten, waardoor het zou mogelijk worden de ontworpen hulde als een blijvende te bestendigen.

De naam van verdienstelijke Vlamingen van allerlei ideologische en intellectuele schakering werd in de laatste jaren aan stichtingen, beurzen, prijzen, enz. gekoppeld. Werd onlangs niet een Frans van Cauwelaert-prijs ter beloning van wetenschappelijk werk gesticht en met belangrijke giften bedacht; is er geen Kamiel Huysmans-prijs ter bekroning van kunstwerken die de naam en de ideologie van deze staatsman in lengte van dagen zullen eren? Is er niet een Lodewijk de Raet-stichting en werden sinds een twintigtal jaren niet tal van academische prijzen in het leven geroepen, o.m. door toedoen van Jan Grauls, om wetenschappelijke vorsers aan te moedigen en hun werk uit te geven?

Het Werkkomitee van de Dr. Jan Grauls-hulde wil dat thans ook doen ter nagedachtenis van de man die ons in februari 1960 ontviel. Het wil zijn naam verbinden met een prijs waarvan het bedrag, om de drie of vier jaar, een taalvorser zou belonen die het werk, door Jan Grauls zo schitterend volbracht, heeft voortgezet.

Te dien einde wordt een dringend beroep gedaan op verenigingen, partikulieren, vennootschappen van welke aard ook, op nijverheids- en bankinstellingen om de fondsen samen te brengen. Wij nemen dat het niet onmogelijk is het daartoe noodzakelijke kapitaal aan te leggen.

Wanneer men bedenkt dat Grauls vijftig jaar lang aan mensen van elke sociale stand grote blijdschap heeft gebracht op zoveel gelegenheden, lezingen heeft gehouden in alle hoeken van het land, honderdduizenden heeft geboeid met zijn gesproken en geschreven woord, durven we hopen dat deze oproep niet vergeefs zal zijn, dat al de aangesprokenen en aangeschrevenen zich deze grote Vlaming zullen herinneren en dankbaar zullen willen zijn om de vreugde die hij bij hen opgewekt heeft.

Tot de lezers van dag-, week- en maandbladen, waarin zijn taaltuintjes jaren achtereenvolgens verschenen, de taalgeleerden en zijn vakgenoten, de ingenieurs, technici, economen, bankiers, industriëlen, predikanten, advocaten, radioomroepers, publicisten, artsen en chirurgen, de historici, folkloristen, toneelschrijvers en essayisten, belletristen en poëten, dialectologen, toponymisten en fonetici, allen die hij een korrekt, voornaam en algemeen Nederlands heeft leren schrijven of spreken om de glans en de roem van onze prinselijke taal

hoog te houden, tot allen is deze oproep gericht, met het doel het Komitee in staat te stellen de Jan Grauls-prijs tot een hoog bedrag op te voeren.

Wij doen een beroep op alle personen van goede wil, waar zij ook in het openbaar of private leven staan of stonden, vóór, tijdens en na de oorlog, om met deze prijs de man te eren die, welke betrekking hij ook bekleedde, aan allen, zonder onderscheid, diensten heeft bewezen. Grauls heeft nooit een andersdenkende geschaad, hij trotseerde de verlokkingen van de gunst in goede dagen en was een waardig man in kwade dagen. Wie dacht zoals hij, was hij ten vriend, wie niet dacht zoals hij heeft hij nooit als een vijand, zelfs niet als een tegenstander bejegend. Allen die in de grond van hun hart overtuigd zijn dat deze Vlaamse gentleman onverdiend werd getroffen, nodigen wij uit om, met een gebaar van mildheid, de man te eren die voor ieder zo mild is geweest.

Wij doen in het bijzonder een beroep op diegenen die tijdens de oorlog van zijn tussenkomsten in voor hen tragische omstandigheden de weldaad ondervonden hebben. In dit verband willen wij zijn bemoeiingen in de herinnering brengen, dank zij dewelke honderden Joden aan de meest onmenselijke vervolging konden ontsnappen (zie zijn proces vóór de Brusselse krijgsraad, waar de opperrabijn van België voor hem kwam getuigen). Tot de Joden, die aan hem het leven te danken hebben, richt zich deze oproep zeer in het bijzonder, tot hun geloofs- en rasgenoten die levend en welvarend zijn, en zeker de naam van hun weldoener niet zullen verwensen, maar mild en naamloos kunnen en willen vergoeden wat Grauls voor hen deed.

De « Dr. Jan Grauls-prijs » zal worden gesticht om oorspronkelijk wetenschappelijk werk over de volgende onderwerpen te bekronen :

- 1° de Vlaamse dialecten (inz. de Limburgse en Brabantse) in hun wisselwerking met de Waalse dialecten ;
- 2° de wisselwerking tussen de taal, enerzijds, de schilderkunst en de grafische kunsten, anderzijds, alsmede de studie van kunstwerken in verband met volkstaal en volksleven ;
- 3° de taaltoestanden te Brussel en in de Brusselse omgeving, vanaf de 18e eeuw tot heden ;
- 4° semantische studiën over de Nederlandse woordenschat ;
- 5° de Nederlandse spreekwoorden in taalkundig en/of kulturhistorisch opzicht ;
- 6° bijdragen tot de Nederlandse taalzuivering.

De bijdragen worden in dank aanvaard op postgiro 23562 van de Kredietbank, Kouter, Gent, voor : rekening 58979, Komitee Dr. J. Grauls.

Namens het Werkkomitee van de Dr. Jan Grauls-hulde.
Prof. Dr. med. L. Elaut

Waarheen met het V.V.A.?

Naar een concentratie van alle verenigingen van Academici.

In het jongste nummer van het Mededelingsblad van het V.V.A. heeft Dr. H. Ballet een zeer merkwaardige suggestie gedaan in verband met het Vlaams Geneesheren Verbond. In zijn bijdrage doet hij aan de betrokken besturen van alle Vlaamse verenigingen van academici het voorstel om hun werking te centraliseren met het oog op hun gemeenschappelijk Vlaams doel.

Op die wijze, zo zegt hij zeer terecht, zou versnippering van krachten vermeden worden en zou een sterke onderlinge steun bereikt worden. En hij stelt voor dat het « Verbond van Vlaamse Academici » het gemeenschappelijk raakpunt zou zijn van al de verenigingen van Vlaamse Academici, zodanig dat de leden van bv. het Vlaams Geneesheren Verbond automatisch lid zouden worden van het V.V.A., maar dat elke organisatie haar zelfstandigheid en specifieke werking zou behouden.

Dit voorstel van Dr. Ballet komt op zijn tijd en het lijkt mij dat er dringend werk van moet worden gemaakt, indien wij van ons gemeenschapsleven nog iets willen terecht brengen of in stand houden in deze tijd van afmattend professioneel leven en gemis aan belangstelling voor de zaak der gemeenschap bij een aantal onverbetterlijke individualisten.

Het is ook mijn overtuiging dat het V.V.A. een federatie zou dienen te worden van alle verenigingen van Vlaamse Academici: de artsen, de apothekers, de juristen, de ingenieurs, de filologen etc.

Welke verenigingen voor een dergelijke federalisatie zouden dienen aangesproken te worden, zal zeer spoedig uitgemaakt worden. Dr. Ballet noemt het Vlaams Geneesheren Verbond. Er bestaat ook nog een « Bond van Vlaamse Rechtsgeleerden », die tot nieuw leven zou kunnen worden gewekt. Er is de Kon. Vlaamse Ingenieursvereniging, etc.

Het V.V.A. zou er zijnerzijds voor kunnen zorgen dat alle Vlaamse Academici, gewestelijk (en dan liefst niet provinciaal, want dan worden de afstanden te groot) min of meer regelmatig bijeengeroepen worden op bijeenkomsten met een interessant programma en die terzelfdertijd ook een « gezellig » karakter kunnen hebben.

De organisatie van de bijeenkomsten van uit een centraal secretariaat, dat behoorlijk uitgerust is, heeft het grote voordeel dat men de « onstandvastigheid » van gewestelijke besturen en secretariaten uitschakelt en dat men centraal ook gemakkelijker voor behoorlijke programma's kan zorgen.

Het lijkt mij echter gewenst dat een dergelijke gefederaliseerde V.V.A. zijn doelstelling enigszins zou aanpassen.

Behalve een centralisatie van de « Vlaamse » werking zou het V.V.A. naar mijn mening ook de verdediging op zich kunnen nemen van de belangen van de universitair-gediplomeerden als zodanig; de waardering voor de academische diploma's zowel in de publieke als in de privé sector, de eerbied voor het « vrije beroep », de medezeggenschap in de hervormingsplannen van het hoger onderwijs etc.

Waarom zouden de juristen niet mee in de bres staan wanneer het bv. gaat om de verdediging van de rechtmatige belangen van de artsen in het kader van de organisatie der gezondheidszorg?

Ook lijkt het mij op de weg te liggen van een dergelijk gereorganiseerd Verbond van Academici om een actief aandeel te nemen in de uitbouw van ons intellectueel en wetenschappelijk leven, door het initiatief te nemen voor het herinrichten van de « Wetenschappelijke Congressen », door het verlenen van steun aan werken voor volksoontwikkeling zoals de « Stichting Lodewijk de Raet » etc.

Ten slotte lijkt het mij gewenst dat er ook, met het oog op meer doelmatigheid, een coördinatie doorgevoerd worde in de sector van de publicaties. Bovendien onze vakbladen hebben wij de behoefte aan een behoorlijk tijdschrift, dat ons op een summiere wijze op de hoogte houdt van het intellectuele leven in het binnen- en buitenland.

Met een bewonderenswaardig uithoudingsvermogen heeft Dr. J. Goossenaers sedert zovele jaren zijn steeds even interessante « Wetenschappelijke Tijdingen » in leven gehouden en stipt laten verschijnen.

Het lijkt mij dat deze « Wetenschappelijke Tijdingen » samen met het Mededelingenblad van het V.V.A., zo mogelijk met een bredere medewerking en met een lezerskring van duizenden Vlaamse academici, het meest gezaghebbende tijdschrift zou kunnen zijn dat in de Nederlanden verschijnt.

W. M.

TE GENT OP ZONDAG 19 MAART 1961

HULDIGING VAN Dr. JAN GRAULS

Programma :

te 9,30 u. : Samenkomst op het Campo Santo bij het grafmonument Dr. Jan Grauls.

te 11 u. : Huldezitting in Sint-Lucasinstituut (Zwarte Zusterstraat, 30) :

1. Openingswoord door Prof. Dr. med. L. Elaut, voorzitter van het Werkkomitee.
2. « Dr. Jan Grauls als taalgeleerde » door Dr. Luc Indestege.
3. « De mens Jan Grauls » door Pater Dr. Norb. Wildiers.
4. Slot- en dankwoord namens het Verbond der Vlaamse Academici door Dr. K. Goddeeris.

Demografie en Economie der drie landsgedeelten van België.

De Economische Raad voor Vlaanderen deelt ons hiernavolgende informatieve nota mede over de demografische en economische evolutie van de drie landsgedeelten. Wij publiceren deze zeer graag ten gerieve van de leden van het V.V.A.

*
**

In de onderstaande statistische gegevens worden onder Vlaanderen begrepen de provincies Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Limburg, en het arrondissement Leuven van de provincie Brabant. Onder Wallonië worden begrepen de provincies Henegouwen, Luik, Luxemburg en Namen, en het arrondissement Nijvel van de provincie Brabant, Brussel is het arrondissement Brussel van de provincie Brabant. In enkele gevallen, waar geen andere gegevens ter beschikking waren, worden de gegevens over Brussel vervangen door de gegevens over Brabant, en omvatten Vlaanderen en Wallonië niet het arrondissement Leuven respectievelijk het arrondissement Nijvel van deze provincie.

Behoudens andere aanduiding zijn de statistieken afkomstig van het Nationaal Instituut voor de Statistiek.

I. DEMOGRAFIE.

1) Bevolking einde 1947 ————— 1959

	1947	1959
Vlaanderen	4.272.185 50,19 %	4.653.478 50,98 %
Antwerpen	1.281.333	1.416.441
West-Vlaanderen	996.449	1.058.746
Oost-Vlaanderen	1.217.280	1.268.034
Limburg	460.446	563.645
Arr. Leuven	316.677	346.612
Wallonië	2.940.085 34,54 %	3.067.686 33,60 %
Henegouwen	1.224.800	1.271.888
Luik	963.851	1.010.611
Luxemburg	213.478	218.166
Namen	356.090	370.514
Arr. Nijvel	181.866	196.507
Arrondissement Brussel	1.299.925 15,27 %	1.407.660 15,42 %
HET RIJK	8.512.195 100	9.128.824 100

2) Gemiddeld geboortecoefficiënt (gemiddeld aantal geboorten per 1.000 inw. in 1947-1959)

Vlaanderen	18,55
Wallonië	15,84
Arr. Brussel	13,67

3) Natuurlijke aangroei (aantal geboorten min aantal sterfgevallen in 1947-1959)

	Absoluut aantal	Percentage
Vlaanderen	+ 428.753	+ 10,04
Wallonië	+ 57.638	+ 1,96
Arr. Brussel	+ 23.112	+ 1,78

4) Migratie-saldo (immigratie min emigratie in 1947-1959)

	Absoluut aantal	Percentage
Vlaanderen	- 43.933	- 1,03
Wallonië	+ 64.531	+ 2,19
Arr. Brussel	+ 75.251	+ 5,79

TEWERKSTELLING, ARBEIDSPOTENTIEEL, WERKLOOSHEID.

1) Tewerkstelling medio 1949 en medio 1959

	30-6-1949	30-6-1959
Vlaanderen	686.232 39,42 %	808.501 43,21 %
Antwerpen	235.249	303.685
West-Vlaanderen	140.133	167.721
Oost-Vlaanderen	205.545	213.219
Limburg	70.799	81.811
Arr. Leuven	34.506	42.065
Wallonië	642.038 36,87 %	592.231 31,65 %
Henegouwen	294.934	256.119
Luik	247.521	235.984
Luxemburg	15.505	14.856
Namen	52.598	53.974
Arr. Nijvel	31.480	31.298
Arr. Brussel	412.735 23,71 %	470.356 25,14 %
HET RIJK	1.741.005 100 %	1.871.088 100 %

De cijfers zijn deze van de arbeiders en bedienden onderworpen aan de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid (R.M.Z.).

Het jaar 1949 werd hier als referentiejaar genomen omdat de cijfers over de vorige jaren nog de invloed van de tweede wereldoorlog ondergingen.

2) Tewerkstelling per 100 inwoners medio 1949, medio 1959, stijging of daling

Vlaanderen	15,88	17,45	+ 9 %
Wallonië	21,56	19,31	- 10 %
Arr. Brussel	31,44	33,53	+ 7 %

Vermits geen statistieken over de totale actieve bevolking recenter dan 1947 voorhanden zijn kon de tewerkstelling alleen vergeleken worden met de totale bevolking en (hieronder) met het arbeidspotentieel.

3) Verhouding van tewerkstelling tot arbeidspotentieel, en activiteitsindex 1950-1958

	R.M.Z. 31-12-50	Arbeids- potentieel 4 ^e trim. 1950	R.M.Z. × 100 arbeids- potentieel	R.M.Z. 30-6-58	Arbeids- potentieel 2 ^e trim. 1958	R.M.Z. × 100 arbeids- potentieel ^{1950 = 100}	Activiteits- index in 1958
Vlaanderen	742.474	887.919	83,52	812.215	962.762	84,36	100,88
Wallonië	625.878	625.263	100,10	615.547	622.064	98,95	98,85
Arr. Brussel	440.781	314.671	140,07	484.720	341.455	141,95	101,34

Voor de tewerkstelling werden de R.M.Z.-statistieken gebruikt.

Voor het arbeidspotentieel werden de statistieken gebruikt van de Rijksdienst voor Verzekering tegen Ziekte en Invaliditeit (R.V.Z.I.), plus de grensarbeiders die niet aan de R.V.Z.I. onderworpen zijn.

4) Grensarbeid

Van de 45.776 grensarbeiders voor Frankrijk (medio 1958) was 65,88 % in Vlaanderen woonachtig. De 7.730 grensarbeiders voor Nederland zijn op 77 na in Vlaanderen woonachtig.

5) Werkloosheid

	1954	% v. h. Rijk	1959	% v. h. Rijk	1960	% v. h. Rijk
Vlaanderen	153.778	68,42	129.155	64,83	102.130	64,15
Antwerpen	50.046		37.476			
West-Vlaanderen	37.743		32.862			
Oost-Vlaanderen	49.871		38.777			
Limburg	8.729		14.004			
Arr. Leuven	7.389		6.036			
Wallonië	45.060	20,05	49.821	25,01	40.169	25,23
Henegouwen	21.782		27.866			
Luik	15.365		15.729			
Luxemburg	1.734		1.427			
Namen	3.901		2.901			
Arr. Nijvel	2.278		1.898			
Arr. Brussel	25.914	11,53	20.233	10,16	16.899	10,62
HET RIJK	224.752	100	199.209	100	159.198	100

Deze statistieken betreffen het daggemiddelde van de volledige plus gedeeltelijke en toevallige werklozen voor 1960 over de tien eerste maanden van het jaar.

6) Leeftijdssamenstelling van het arbeidspotentieel

Loontrekkende mannen

	Aantal A	- 30 j. absoluut	in % van A	+ 55 j. absoluut	in % van A
Vlaanderen	670.709	221.517	33,03	90.795	13,69
Antwerpen	246.738	76.391	30,96	36.706	17,25
West-Vlaanderen	140.406	47.445	33,79	19.123	13,62
Oost-Vlaanderen	198.419	64.307	32,41	29.199	14,72
Limburg	85.146	33.374	39,20	5.767	6,77
Wallonië	468.106	134.450	28,72	68.066	14,54
Henegouwen	226.481	65.993	29,14	30.105	13,29
Luik	175.028	47.594	27,19	28.254	16,14
Luxemburg	17.901	5.667	31,66	2.390	13,35
Namen	48.696	15.196	31,21	7.317	15,03
Prov. Brabant	307.262	83.090	27,04	53.002	17,25

Het betreft hier de loontrekkende mannen volgens de R.V.Z.I.-cijfers van 1957.

III. INDUSTRIELE EVOLUTIE.

1) Productie-index van de verwerkende nijverheid in 1959 (1953 = 100)

	Index	Index per hoofd van de bevolking	Productie in % van het Rijk	
			1953	1959
Vlaanderen	131	125	44	45
Wallonië	126	123	36	35
Arr. Brussel	131	125	20	20
HET RIJK	129	124	100	100

Deze indices werden op voorlopige wijze berekend op grond van de jaarlijkse produktiestatistieken van de bewerkende nijverheid. Niet inbegrepen zijn dus de extractieve bedrijven (o.m. steenkool) en bouwbedrijf.

Andere regionale productiecijfers zijn niet voorhanden behoudens voor de steenkoolproductie en de staalproductie.

2) Steenkoolproductie per bekken

Jaartal	Bergen	Centrum	Charleroi en Namen	Luik	Limburg	Totaal
1952	4.798	3.712	7.205	4.957	9.712	30.384
1953	4.621	3.678	7.275	5.003	9.483	30.060
1954	4.274	3.605	7.149	4.963	9.258	29.249
1955	4.123	3.669	7.224	4.818	10.144	29.978
1956	3.987	3.598	6.877	4.531	10.468	29.461
1957	4.004	3.471	6.958	4.323	10.331	29.087
1958	3.605	2.936	6.479	4.069	9.973	27.062
1959	2.576	2.066	5.520	3.823	8.771	22.757
1960 (a)	2.234	1.958	5.315	3.504	9.215	22.226

(a) tot 25-12-1960.

Het aandeel van de Limburgse productie steeg van 31,3 % in 1952 tot 38,5 % in 1959 en tot 41,46 % in 1960.

3) Staalproductie

De uitsluitend in Wallonië gelocaliseerde staalproductie steeg (ruw staal) van 3.856.000 ton in 1948 tot 4.432.000 ton in 1953, 6.437.000 ton in 1959 en 7.100.000 ton in 1960 (voorlopig cijfer, tot 20-12-60). De totale beleggingen 1948-1959 bedroegen volgens de jaarverslagen van het Groupement des Hauts-Fourneaux et Aciéries de Belgique 26,3 miljard frank. De aan de gang zijnde of voorziene beleggingen bedragen volgens de Revue du Conseil Economique Wallon (nr. 45, juli-Aug. '60) 19,5 miljard frank en zullen de huidige jaarlijkse productiecapaciteit van 7,5 miljoen ton opvoeren tot 9,6 miljoen ton.

4) Productiviteit

Regionale gegevens over de productiviteit liggen op het huidige ogenblik niet voor.

5) Vestiging van buitenlandse bedrijven

	Aantal ondernemingen	Totale investerings	Nieuwe werkgelegenheden
Verenigde Staten	64	2.346	2.110
Andere landen	13	1.248	1.475

Dit zijn de gegevens van het Ministerie van Economische Zaken voor de periode van 1-8-58 tot 31-7-60.

De regionale verdeling van de Amerikaanse investeringen is volgens een officiële bron voor een recente periode : 2.845 nieuwe werkgelegenheden in de vier Vlaamse provincies op een totaal van 3.754 voor het Rijk

De zeer grote meerderheid van de filiales van buitenlandse ondernemingen in België is in Vlaanderen gelocaliseerd. De expansies van bestaande ondernemingen als gevolg van licentie- en brevetovereenkomsten met buitenlandse (hoofdzakelijk Amerikaanse) firma's kwamen daarentegen voornamelijk het Waalse bedrijfsleven ten goede.

6) Overheidsvoordelen voor nieuwe investeringen

a) De *expansiewetten van 1953, 1955 en 1957* werden toegepast op het volgende aantal aanvragen en op de volgende totale kredieten (in miljoenen) :

	<u>Aanvragen</u>	<u>Kredieten</u>	<u>Kredieten in % van het Rijk</u>
Vlaanderen	891	4.728	50,4
Wallonië	391	3.009	32,1
Brabant	264	1.635	17,5
HET RIJK	1.546	9.372	100

b) De *twee expansiewetten van juli 1959* werden tot 31-12-60 als volgt toegepast (in duizenden)

	<u>Aanvragen</u>	<u>Kredieten</u>	<u>Kredieten in % van het Rijk</u>
<i>Vlaanderen</i>	470	4.922.585	39,98
Antwerpen	102	1.881.267	
West-Vlaanderen	152	1.384.322	
Oost-Vlaanderen	186	1.577.342	
Limburg	30	79.654	
<i>Wallonië</i>	220	5.626.739	45,70
Henegouwen	106	2.220.517	
Luik	89	3.278.936	
Luxemburg	8	18.656	
Namen	17	108.630	
<i>Prov. Brabant</i>	126	1.763.716	14,32
HET RIJK	816	12.313.040	100

Bron : Ministerie van Economische Zaken.

Er bestaan geen regionale gegevens over de totale investeringen buiten de overheidsvoordelen.

7) Loonpeil

Gemiddeld verdiend bruto-uurloon in oktober 1959 (in franken) :

Vlaanderen	28,30
Wallonië	33,64
Arr. Brussel	29,02

Deze gemiddelden werden berekend op gegevens van een loon-enquête door het Nationaal Instituut voor de Statistiek. IJzer- en steenkoolnijverheid zijn in-

begrepen en verklaren gedeeltelijk de grote dispariteit. Ook een vergelijking per sector wijst een — zij het ook kleiner — verschil aan.

IV. BESLUITEN.

1) Bovenstaande gegevens leiden tot het besluit dat de ongelijkheid tussen de economische ontwikkeling van Wallonië en deze van Vlaanderen in *nauw verband* staat tot de ongelijke demografische evolutie. Voor *Wallonië* werd dit vastgesteld door de heer J. Van der Schueren, minister van Economische Zaken (1) en door verschillende gezaghebbende Waalse personaliteiten (2), die verwijzen naar de incidentie van de demografische achteruitgang op het tekort aan arbeidskrachten, op de mogelijkheid tot het oprichten van nieuwe ondernemingen, en zelfs op het algemeen klimaat.

In *Vlaanderen* daarentegen heeft de aanwezigheid van een aanzienlijk arbeidspotentieel, de leeftijdssamenstelling van dit potentieel en de voorziene aangroei (naast andere factoren zoals de gunstige geografische ligging) de oprichting en uitbreiding van Belgische en buitenlandse ondernemingen in de hand werkt.

De grote en eveneens toenemende plaats van het arrondissement *Brussel* in de Belgische economie staat niet in verband met een natuurlijke demografische aangroei in dit arrondissement, dat op een aanzienlijk aantal immigranten en werkforenzen beroep doet, maar is voornamelijk terug te voeren tot een verregaande en toenemende centralisatie zowel in de overheids- als in de particuliere sector.

2) Het *rythme* van deze ongelijke evolutie van Vlaanderen en Wallonië beantwoordt eveneens ongeveer aan de demografische ontwikkeling. De toename van de werkgelegenheid in Vlaanderen heeft toegelaten de demografische aangroei op te vangen. De afname van de werkgelegenheid in Wallonië heeft slechts een geringe stijging van de werkloosheid voor gevolg gehad (cfr. supra II, 5).

Sedert enkele jaren is de Vlaamse economische expansie ietwat sneller gegaan dan de bevolkingsaangroei (cfr. supra II, 3), een normaal verschijnsel voor een gebied dat ook in hoogconjunctuur een aanzienlijk arbeidsoverschot blijft ver-

(1) « Dès à présent, les industries wallonnes ont besoin de main-d'œuvre flamande et étrangère... Le problème wallon tient en grande partie à une démographie insuffisante, devenue incapable de soutenir une expansion économique rapide ». (J. Van der Schueren, minister van Economische Zaken, Soir, 18-1-61).

(2) « Le vieillissement de la population et le nombre insuffisant d'éléments jeunes dans la population active ont d'autres conséquences immédiates qu'il est nécessaire de souligner, une fois de plus : la tendance à investir est plus faible dans les régions démographiquement déficitaires et ne fera que s'amenuiser » (Gouverneur E. Cornez, Voorzitter van de Conseil Economique Wallon, Revue du C.E.W., sept-oct. 1958, p. 2).

« La situation démographique : voilà la plaie la plus grave, le signe le plus net du déclin » (J. Charpentier, directeur van de C.E.W., Pourquoi Pas, 13-1-61).

« Le lien entre le développement démographique et l'expansion économique est trop évident pour qu'il soit nécessaire d'en faire la démonstration (...) L'incidence économique directe de la démographie wallonne est la pénurie de main-d'œuvre. A ce sujet il faut rappeler que plus de 100.000 étrangers se sont établis en Wallonie depuis la guerre, et que sans cet apport, ni celui des enfants de ces étrangers, le chiffre de la population résidant dans cette région serait encore inférieur. Cette pénurie de main-d'œuvre, si elle procure de grandes difficultés aux activités économiques existantes, agit comme répulsif à l'endroit d'activités nouvelles. Le dépeuplement wallon (...) est une raison qui incite les industriels à s'établir ailleurs. (...) Nous sommes convaincus qu'indépendamment de ses incidences économiques directes, la catastrophe démographique que vit actuellement la Wallonie est déterminante d'un certain climat qui pour l'exprimer d'une manière négative, est à l'opposé du dynamisme, de l'enthousiasme et du goût du risque ». (Paul Romus : Expansion économique régionale et communauté européenne, Leiden 1958, p. 252-254).

tonen. Een *fundamentele dispariteit* is echter blijven bestaan tussen de werkgelegenheid en het arbeidspotentieel in Vlaanderen. De cijfers zijn zoals hoger vermeld 84,36 voor Vlaanderen, 98,95 voor Wallonië en 141,95 voor Brussel.

Deze gegevens tesamen met de gegevens over werkloosheid en bevolkingsaan-groei wijzen zowel op de economische mogelijkheid als op de sociale en mense-lijke noodwendigheid van een verdere versnelling van het industrieel expansie-rythme in Vlaanderen.

3) Naast de demografische evolutie is de *vermindering van de steenkoolpro-ductie* de voornaamste oorzaak van de afname der tewerkstelling in Wallonië. De stijging van de werkloosheid in dit verband is tot nog toe gering (3) en staat niet in verhouding tot de vermindering van het aantal werkgelegenheden als ge-volg van de sluiting van de mijnen door de overheid (4).

De stijging van het aandeel van de Limburgse mijnen in de totale Belgische steenkoolproductie (cfr. supra III, 2) is een gevolg van de gunstiger geologische gegevens, en een noodwendigheid voor de nationale economie (5), nadat een on-toereikend en duur beleid tot instandhouding van de Waalse mijnen op een mis-lukking was uitgelopen en, met de toekomst van het Limburgse bekken, ook de toekomst van de nationale economie in het gedrang had gebracht (6).

4) In het *investeringsbeleid* zowel van de overheid als van de particuliere sec-tor wijst niets op een tekort aan investeringen in Wallonië of op een discrimi-natie ten nadele van Wallonië. Naast de aanzienlijke investeringen (als men deze term mag gebruiken) in de Waalse steenkoolmijnen, zijn er de investeringen in de *staalproductie*.

De expansie van de staalproductie in Wallonië zou (cfr. supra III, 3) niet in het gedrang gebracht worden door de oprichting van een staalcomplex in Vlaanderen, waarvan de localisatie door economische overwegingen is ingege-ven, en waarvan de productie complementair zou zijn aan de Waalse productie, mede door de andere aard der producten.

De *filiaalbedrijven van buitenlandse ondernemingen* worden door de onder-nemers vrijelijk op grond van economische motieven voor het merendeel in Vlaanderen gevestigd, en zijn, hoewel betekenisvol, toch slechts van een be-perkt belang in het geheel van het Belgisch bedrijfsleven.

De *expansiewetten* van 1953, 1955 en 1957 zijn ongeveer proportioneel de drie landsgedeelten ten goede gekomen, en de huidige expansiewetten van 1959 zijn tot nog toe Wallonië meer dan proportioneel ten goede gekomen. Er zijn geen

(3) Het aantal volledige werkloze mannen in de Waalse steenkoolbekkens steeg van 7.618 in 1958 tot 10.804 in 1959 en tot 11.675 in de eerste semester van 1960; het aantal werkloze mijnarbeiders steeg van 1.546 in 1958 tot 3.159 in 1959 en 3.844 in de eerste semester van 1960. (J. Charpentier, loc. cit.).

(4) « Bien entendu, la politique du gouvernement a supprimé un nombre important d'em-plois mais il serait inexact de prétendre qu'elle ait créé du chômage à due concurrence. La plupart des travailleurs (du fond) sont, en effet, étrangers : ce sont des Italiens, des Espagnols, des Grecs, des Polonais. Beaucoup d'entre eux sont rentrés dans leur pays. D'autres mineurs — les Flamands — sont portés chômeurs en Flandre et non en Wallonie » (J. Van der Schueren, oc. cit.).

(5) « Grâce aux indispensables fermetures de puits wallons, le gouvernement sauve l'in-dustrie charbonnière du pays. Je pèse bien mes mots » (J. Van der Schueren, loc. cit.).

(6) « Il faut que tous les Belges se rendent compte de l'importance de la Campine pour la Belgique entière. C'est le devoir des gouvernements de sauver ce bassin pour sauver l'in-dustrie belge » (Gazette de Liège, 13-5-60).

gevallen van *overplaatsingen* van Waalse ondernemingen naar het Vlaamse land of Brussel (7), wel in de tegengestelde richting.

5) De ongelijke demografische en economische evolutie van Wallonië en Vlaanderen stelt *specifieke en zeer verschillende problemen* voor ieder lands-gedeelte waarvoor specifieke oplossingen dienen nagestreefd te worden in het kader van het nationaal beleid op economisch gebied (8).

(7) Vraag « Avez-vous assisté par contre à des déplacements d'entreprises en pays flamand ou dans la région de Bruxelles ? »

Antwoord « Non. Il y a eu quelques cas de ce genre pendant l'entre-deux guerres mais pas de-puis lors. On ferme parfois, mais on ne déménage pas ailleurs ». (J. Charpentier, loc. cit.).

(8) « La Wallonie, comme la Flandre a ses problèmes économiques propres (...) Dès lors les solutions ne doivent pas être cherchées comme si elles devaient concerner l'ensemble du pays ». (J. Charpentier, loc. cit.).

Zeven ergerlijke Gallicismen.

Ter herinnering : een gallicisme is een onnederlandse uitdrukking, door klakkeloze vertaling uit het Frans ontstaan ; een hoofdkenmerk van dergelijke uitdrukkingen is dat zij in het Nederlands meestal niets betekenen, tenzij kolder ! Zij leven alleen bij de genade van het Frans, de taal die hun moeder blijkt te zijn !

De zeven zinnen in cursief gedrukt die deze korte bijdrage bespreekt, lijden allemaal aan dezelfde gallicistische kwaal. Even toekijken ?

Maar ook hij kan aan de toestand niet verhelpen.

Volgens de krant heeft een achtbaar persoon verklaard, dat hij aan de toestand niet kan verhelpen ! Tweemaal spijtig, want zuiver Nederlands klinkt zijn verklaring ook al niet. Verhelpen (remédier à) krijgt in onze taal geen voorzetsel bij zich, wel onmiddellijk een lijdend voorwerp : « Ook de minister kan de ongunstige toestand niet verhelpen », luidt het in verzorgd Nederlands.

Grootvader houdt veel aan zijn antieke meubelen.

Houden aan (tenir à) jaagt elk taalzuiveraar onmiddellijk op stang ! In het Nederlands houdt men van iets of iemand : Marjolijntje, ik hou van jou !

Dus is ook : « Ik hou eraan U van harte geluk te wensen met Uw benoe-ming », verkeerd ? Zeker ! En de verbetering behoort te wezen : « Ik stel er prijs op U van harte... »

Denk er evenwel aan dat : « Ik hield me aan zijn woord » juist is. Zich aan iemand of iets houden betekent : vertrouwen op, geloven in iemand of iets.

Vader gelastte zijn zoon met de onaangename boodschap.

« De ridder gelastte zijn schildknaap het paard weg te leiden ». Dergelijke zin, die best in een historische roman zou passen, is in goed Nederlands gesteld. Men kan iemand iets gelasten : gebieden, bevelen. Maar als vader zijn zoon met de onaangename boodschap gelast, hinkt er iets.

Wat betekent immers « zijn zoon met een boodschap gebieden » ? Het juiste taalgebruik eist : vader belaste zijn zoon met de onaangename bood-

schap. Iemand met een taak (opdracht, werk) belasten is zoveel als iemand de zorg voor die taak, de uitvoering van die opdracht toevertrouwen. Voorbeeld : « Hij werd met de eerste schifting van de talrijke deelnemers belast ».

Te Nizza heeft hij zijn broer vervoegd.

Een bijzonder merkwaardige zin ! In het Nederlands kan men alleen een werkwoord vervoegen : de voor persoon en tijd kenmerkende uitgangen bij de stam voegen. Doch de Franse uitdrukking *rejoindre quelqu'un* luidt in behoorlijk Nederlands : zich bij iemand voegen. Vandaar : Te Nizza heeft hij zich bij zijn broer gevoegd.

Ook in sportverslagen blijven wij dagelijks nonsens lezen als : « Te Deinze werden de ontsnapte renners door de grote groep vervoegd ».

Toe maar ! Wielrenners zijn geen spraakkundigen ; zij « vervoegen » niemand of niets ! Een renner die uit het peloton gevlucht was, wordt ingehaald of ingelopen.

Men heeft een klas kunnen ontdebelen.

Een school won namelijk genoeg leerlingen bij, zodat de bestuurder heel tevreden een klas liet « ontdebelen ». Wij hopen voor hem dat hij ook weet dat splitsen hier het juiste woord is, niettegenstaande het aanlokkelijke waandenkbeeld dat *dédoubler* voor de geest tovert. Correct zeggen wij dus : een leergang splitsen, de universiteit splitsen in Nederlandse en Franse faculteiten.

Niemand verzaakt gaarne een bevordering.

Heel begrijpelijk ! Maar verzaken (*renoncer à*) wordt in het Nederlands transitief, dus zonder voorzetsel maar met een lijdend voorwerp gebruikt. Vandaar : « De prins verzaakt de troon ; ook zijn secretaris verzaakt thans elke politieke bedrijvigheid ».

Hij interesseert zich aan taalzuivering.

Zeer wel ; dan weet hij waarschijnlijk dat zich interesseren aan (*s'intéresser à*) in de rubriek verkeerd taalgebruik thuishoort ; in behoorlijk Nederlands interesseert men zich voor iets... of toont men er belangstelling voor !

Sermo.

	Vlaanderen	Wallonië
Bevolking	58 %	42 %
Kinderen	68 %	32 %
Dienstplichtigen	67 %	33 %
Officieren	35 %	65 %
Leerlingen M.O.	55 %	45 %
Studenten	38 %	62 %
Werklozen	70 %	30 %
Sparen	65 %	35 %
Krediet aan de Nijverheid	45 %	55 %

De Aktiekomitees.

Aktiekomitee voor Volksgezondheid. — Verslag over de Werkzaamheden.

Toegetreden verenigingen :

Sinds 19/XI/60 traden nog toe : het Willemsfonds, het Vlaams Syndikaat van Openbare Diensten, het Verbond van Vlaamse Reserve-officieren en de Vereniging van Vlaamse Studenten, VTB - VAB diende reeds op 19/XI/60 vermeld onder de verenigingen, die formeel schriftelijk toetraden. Davidsfonds en Vlaamse Jeugdherbergcentrale hebben hun principiële toetreding formeel bevestigd.

Het Nationaal Verbond van Katholieke Verplegenden en A.C.O.D. daarentegen hebben hun mondelinge toetreding niet bevestigd en hebben zich teruggetrokken. Nieuwe mondelinge toezeggingen kwamen nog binnen van Geen Taal, Geen Vrijheid (studenten VUB) en van het Vlaams Jeugdcomité.

Geneeskundig Schooltoezicht.

Overeenkomstig de afspraak met minister Meyers werden hem een reeks amendementen bij het wetsontwerp voorgelegd. Deze amendementen beogen :

- 1° uitdrukkelijk de taalwet in bestuurszaken toepasselijk te maken ;
- 2° de Hoge Raad en de Raad van Beroep zo in te richten, dat zij bestaan uit een gelijk aantal nederlandstalige en franstalige gediplomeerden ;
- 3° elke zaak integraal te laten behandelen in de streektaal van de onderzochte personen.

Erkenning van Geneesheren-Specialisten.

Thans vormen de nederlandstalige leden der erkenningscommissies een kleine minderheid. Bij de minister van Volksgezondheid werd tussengekomen.

- 1° om bij gelegenheid van een aantal bijkomende benoemingen het taalevenwicht te herstellen ;
- 2° om het organiek KB zo te wijzigen, dat de erkenningscommissies in een nederlandstalige en een franstalige Kamer werden onderverdeeld. Een ontwerp werd in die zin voorgelegd.

Nationaal Werk voor Oud-Strijders en Nationaal Werk voor Oorlogsinvaliden.

Naar aanleiding van de noodzakelijke vervanging van een aantal beheersleden van N.W.O.S. en van de Hoge Raad tot controle van beide werken werden bij minister Meyers een aantal voorstellen aanhangig gemaakt :

- 1° erkenning van representatieve, thans niet erkende verenigingen, nl. Nieuw Verbond V.O.S., om kandidaten voor te stellen.
- 2° tot stand brengen van taalkundig evenwicht in de beheerraden.
- 3° splitsing van sekretariaten en raden van advies van Brabant, zo van N.W.O.S. als van N.W.O.I., in twee autonome eentalige diensten.
- 4° herindeling volgens de taal van alle persoonlijke dossiers der rechthebbenden. (Destijds werden alle bundels ook van nederlandstaligen systematisch in het frans aangelegd).
- 5° integrale toepassing der taalwet in beide parastatalen.

K.O.O. Leuven.

Een dokter, afhankelijk van de K.O.O. Leuven, vroeg op franstalig papier « de la C.A.P. de Louvain » inlichtingen in het frans aan een dokter te Antwerpen. Tot nogtoe leverde de met de K.O.O. gevoerde briefwisseling over de kleine maar symptomatische zaak geen uitslag op. Het Kollege van Burgemeester en Schepenen werd thans aangeschreven.

K.O.O. Brussel.

In verband met een « vergissing » in het instituut Bordet te Brussel en het onhebbelijk antwoord van de directrice dezer instelling lokte ons optreden een zeer kordate en korrekte stellingname uit van de voorzitter der K.O.O., Mevr. Anspach. De weg

schijnt geopend om in de vele instellingen, afhankelijk van de K.O.O. tot meer normale toestanden te komen. (Zie verder hierover de gevoerde briefwisseling).

Hoge Raad voor Geneeskundig Toezicht (Ministerie van Sociale Voorzorg).

Onze tussenkoms, waarbij eens te meer de volledige pariteit geëist werd voor nederlandsstalig en franstalig gediplomeerden, lokte vanwege de eerste Minister een zeer positieve reaktie uit, maar vanwege de minister van Sociale Voorzorg eerder een ontwijkende « voorzichtigheid ».

Een onbeschoft en een correct antwoord.

Een inwoner van de West-Brabantse gemeente Mazenzele werd geruime tijd verzorgd in het Instituut Bordet — afhankelijk van de Kommissie van Openbare Onderstand — te Brussel en overleed er aan zijn ziekte. De aangifte van zijn overlijden werd door de direktice van het Instituut Bordet gedaan in het Frans en de diensten van de stad Brussel maakten een franstalig afschrift van de overlijdensakte over aan deze Vlaamse gemeente die derhalve volgens de wettelijke schikkingen verplicht was deze akte voor vertaling over te maken aan het Provinciaal Bestuur vooraleer de akte in de registers te kunnen overschrijven.

Het V.V.O. richtte zich tot de direktice van voornoemd Instituut om haar op deze vergissing te wijzen en haar te verzoeken in het vervolg de taalwet ook in haar Instituut strikt toe te passen.

In plaats van de gebruikelijke verontschuldigen kreeg het V.V.O. echter volgend tiperend antwoord, gesteld op ééntalig frans briefpapier :

Assistance Publique de Bruxelles
Institut Jules Bordet
1, rue Héger Bordet
BRUXELLES 1

Direction

V.V.O.

rue Jules van Praet, 28, Bruxelles.

Mijne heren,

Aangezien ik gewoon ben in een bijzonder zware en veelisende verplegingskring te werken, denk ik gewoonlijk niet aan de kleine overgevoeligheden van gezonde mensen, en dat is de reden waarvoor ik waarschijnlijk verantwoordelijk ben voor het sturen van een Franse tekst naar een Vlaamse gemeente.

Het gaat hier dus om een kleine vergissing want als Belgisch verpleegster spreek ik de twee nationale talen.

Anderzijds is het met leedwezen dat ik bij het lezen van uw brief vernomen heb dat er in de gemeente Mazenzele niemand Frans begrijpt.

Ik druk hierbij dan ook mijn welgemeende wensen uit opdat het onderwijs in deze gemeente binnenkort op gelijke voet zal mogen staan met dat van de grote Vlaamse steden alwaar men het Frans begrijpt en het net zo vloeiend spreekt als de mooie Nederlandse taal.

Ik eindig met beleefde groeten.

Hoogachtend.

De Directrice,

M. LEBLANC.

De direktice had blijkbaar gemeend door haar « humoristische » brief een les in civisme te geven. Slechts bekwam het haar. Ziehier hoe haar chef, Mevrouw Anspach, Voorzitster der K.O.O. te Brussel het geval beoordeelt in een brief gericht aan het Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid :

Met verstomming heb ik kennis genomen van de inhoud van het schrijven dat door de Directrice van het Jules Bordet Instituut aan het V.V.O. te Brussel werd geadresseerd.

Ik betreur ten zeerste de onwellevendheid waarvan deze brief getuigt, doch zoals de Directrice het doet opmerken in haar antwoord gaat het hier daadwerkelijk om een vergissing.

Nochtans geef ik U de verzekering dat onmiddellijk de gewenste maatregelen getroffen worden, ten einde te voorkomen dat soortgelijke praktijken zich nog zouden voordoen in de betrekking van wie ook met de directie van hogergenoemd instituut.

Weze hieraan toegevoegd dat de Commissie van Openbare Onderstand de nodige schikkingen zal treffen jegens de Directrice van het Jules Bordet Instituut

Anderzijds kan ik U nog stellig verzekeren dat de taalwet in bestuurszaken van 28 juni 1932 stipt nageleefd wordt door alle diensten van de Commissie van Openbare Onderstand van Brussel alsmede door de inrichtingen die onder haar toezicht staan.

Deze zeer korrekte brief van Mevrouw Anspach mag als voorbeeld gesteld worden voor vele besturen in de Brusselse agglomeratie.

Aktiekomitee voor Volksgezondheid. — Rechtzetting.

In het Relas over de stichtingsvergadering van het Vlaams Aktiekomitee voor Volksgezondheid, verschenen in nr 4-5 van Het Mededelingsblad, jaargang 1960, werd bij vergissing de naam niet vermeld van de heer *Rik van Aershot*, die op deze stichtingsvergadering aanwezig was en er het Vlaams Comité voor Brussel vertegenwoordigde.

Wij verontschuldigen ons voor deze vergetelheid.

De Redactie.

Mededelingen.

Oprichting van een « Bond van Vlaamse Reserveofficieren ».

Het is U niet onbekend dat er onder de talrijke verenigingen van reserveofficieren geen enkele algemene was die zich als uitgesproken Vlaamsvoelend deed gelden. Aan de andere kant viel het te betreuren dat de Vlamingen, die zich over alle politieke en levensbeschouwelijke verschillen heen wisten te verenigen, ondermeer om hun culturele, economische, toeristische en professionele belangen veilig te stellen, nagelaten hebben ook de reserveofficieren samen te brengen.

In dit dubbel tekort is voorzien sinds het tot stand brengen te Antwerpen op 26 november '60 van de Bond der Vlaamse Reserveofficieren.

Deze bond die leden telt in alle Vlaamse provincies richt zich tot officieren van alle rangen en wapens. Hij heeft ten doel :

- de saamhorigheid van de leden te bevorderen,
- het behartigen van de zedelijke, maatschappelijke en stoffelijke belangen van de reserveofficieren onder dienst en in de maatschappij ondermeer door goede betrekkingen te onderhouden met Vlaamse handelskringen,
- het reservekader te vervolmaken,
- te ijveren voor harmonische betrekkingen tussen ons leger en ons volk en daartoe alle hinderpalen op te ruimen,
- deel te hebben aan de culturele ontwikkeling van de Vlamingen.

Daarenboven spreekt de B.V.R.O. zich duidelijk en openbaar uit over alle vraagstukken, ook bepaald Vlaamse, die in verband met vorengenoemde doeleinden opgeworpen worden.

De Bond aanvaardt reserveofficieren als gewoon lid, beroepsofficieren als buitengewoon lid en belangstellende personen als steunend lid.

W. RYLANT,

Algemeen Secretaris-Penningmeester.

R. FRICKEL,

Algemeen Voorzitter.

4e Vlaams- Nederlands- Duitse Europaweek. — 4-9 april 1961.

De 4de VLAAMS-NEDERLANDS DUITSE EUROPAAWEEK gaat dit jaar door in de week na Pasen, ditmaal in Vlaanderen.

Het gemeenschapsoord en natuurreservaat « De Blankaart » te Woumen bij Diksmuide (West-Vlaanderen) werd hiervoor uitgekozen.

Deze week vangt aan op dinsdag 4 april 1961 te 17.30 u. en eindigt op zondag 9 april na de middag.

« IN GROEIENDE EENHEID » is het thema van de inleidingen en gesprekken die gaan over :

- de roep naar de menselijke verhoudingen (human relations);
- de Euromarkt en Regionale Economie;
- onze onderlinge vriendschap;
- het Oecumenisch Concilie

en worden gehouden door bevoegde specialisten.

Het ontspanningsgedeelte is, gezien het prachtige natuurreservaat en de excursie naar de kust en Brugge, goed verzorgd en aangepast.

De belangstelling is zeer levendig vanwege Nederland en West-Duitsland. Daarom vragen wij U op tijd, 't zij vóór 15 maart 1961, te willen inschrijven en ook Uw vrienden en kennissen uit te nodigen. De prijs voor de ganse week, — men kan enkel inschrijven voor de ganse week —, bedraagt 700 B.Fr.

Gezien de bijzondere actualiteit van de onderwerpen, die zullen behandeld worden, durven wij derhalve op een ruime belangstelling rekenen.

Sprekers & onderwerpen :

- PROF. DR. A. VLERICK, Directeur van het Seminarie voor Economie bij de Rijksuniversiteit te Gent.
« Economische Planning bij Europese Ordening ».
- DR. TH. BOGAERTS, Secretaris-generaal bij de Belgische Raad van de Europese Beweging te Brussel.
« De Roep naar de Menselijke Verhoudingen in Europa ».
- DR. B. VOGEL, van het Heinrich-Pesch Haus te Mannheim (Duitsland).
« De Betekenis van Midden- en Oost-Duitsland voor de Bondsrepubliek en het Vrije Westen ».
- DR. H. WALTMAANS, Directeur van de Volkshogeschool Kasteel Schaloen te Valkenburg-Houthem (Ned.).
« Regionaal-economische Planning in Nederland en Euromarkt ».
- Z.E.P. PROF. M. DE LAERE O.P. (Gent).
« Het Oecumenisch Concilie ».
- DR. O. VANNESTE, Directeur van de West-Vlaamse Economische Raad.
« Regionale Economie in Vl. en Euromarkt ».

Excursie :

Rels langsheen de Kust, naar Oostende en bezoek aan Brugge.
Een conferentie-map zal ter plaatse aan de deelnemers aangeboden worden.

Praktische inlichtingen.

Plaats : « De Blankaart » te Woumen bij Diksmuide (W.-Vl.). Tel. (051)50642.

Kan bereikt worden :

per spoor : Trein uit Brussel Zuid te 13.15 u. en te 15 u. tot Diksmuide, lijn nr. 73.
Te Diksmuide autobus nemen :
lijn nr. 755 C Diksmuide-Poperinge (Halte aan de ingang van de Blankaart).
lijn nr. 746 C Diksmuide-Ieper en nr. 751 C Diksmuide-Roeselare (Halte Woumen-station, 1 km. van de Blankaart.)

per auto : Autosnelweg Brussel-Oostende, tot aan afrit naar Torhout. Te Torhout baan op Oostende nemen, tot aan Wijnendale. Vandaar baan naar Diksmuide-Woumen.

Begin : Dinsdag 4 april te 17.30 u. Einde : zondag 9 april na de middag.

Inschrijving : De inschrijvingen dienen gezonden te worden aan het sekretariaat van de 4de Vlaams-Nederlands-Duitse Europa-week, Haenebrouckstraat, 4 Gistel (W. Vl.), vóór 15 maart (men neemt deze datum stipt in acht ten einde eventuele reductiekaarten (25 %) op het Belgisch Spoorwegnet te kunnen aanvragen).

De verblijfskosten bedragen 700 B.Fr. en worden ter plaatse geregeld. De overnachting (in kamers van 3 tot 5 personen) is gratis, maar evenwel niet verplichtend. Hotelkamer kan op aanvraag bekomen worden.

Het bijwonen van de referaten is kosteloos.

Excursie en eventuele hotelkamer zijn niet in de prijs begrepen.

N.B. — Belangstellenden uit Vlaanderen kunnen vanzelfsprekend, indien zij dat wensen, een bepaalde spreekbeurt bijwonen zonder te moeten inschrijven voor de ganse week. Zij zullen dan een uitvoeriger programma toegezonden krijgen.

E. PORTIER,
Secretaris.

Z.E.P. Prof. M. DE LAERE O.P.

Uit de Gouwen.

V.V.A. — Gouw Limburg.

Het Bestuur van de gouw Limburg van het V.V.A. is thans definitief als volgt samengesteld :

Voorzitter : lbk. ir. P. Nicolaï, Gorsem ;
1^e ondervoorzitter : Dr. Fr. Hollebeke, Tongeren ;
2^e ondervoorzitter : Apoteker Jan Biegs, Lanklaar ;
Sekretaris-penningmeester : lbk. ir. Fr. Hendrickx, St.-Truiden ;
Raadsleden : Dr. med. P. Cremers, Hasselt ;
ir. Fr. Deckers, Hasselt ;
ir. L. De Roeck, St.-Truiden ;
lic. Fina Vanmarsenille, St.-Truiden ;
Not. P. Eyben, Hamont ;
Not. M. Fransman, Bree ;
Dr. Jur. Em. Jageneau, Tongeren ;
reg. E. Hendrix, Maaseik.

De heren W. Peumans en Fr. Smeets werden belast met het leggen van kontakten tussen studenten en V.V.A. Limburg.

V.V.A. — Gouw Brabant.

Woensdag 8 februari had in het Brussels Tehuis, Van Praetstraat 28 te Brussel, een welgeslaagde vergadering plaats waar Prof. Dr. W. Opsomer, lid van de Kultuurraad voor Vlaanderen en Voorzitter van V.V.A. Antwerpen, handelde over : « Waarheen met de Kultuurraden ? ».

Personalia

Geboorten.

Ingr. en Mevrouw Guido Deroo, Gent, melden ons de geboorte van een dochtertje, dat de originele naam van *DOL* ontving;

Bij Dr. en Mevrouw Vanden Heuvel-Heymans, Koningshof-Schoten, werd een zevende kindje geboren, *TREESJE* genaamd;

Bij Lic. en Mevrouw Fierens-De Goeyse, Kessel Lo, was hun eerste kindje een flinke zoon, die de naam kreeg van *KOENRAAD*.

Aan de gelukkige ouders onze hartelijkste felicitaties.

Verloofd.

Lieve Wouters, jongste dochter van onze ondervoorzitter Dr. Leo Wouters, Gent, met Drs Johan Laeremans, Wezembeek-Oppem.

Hartelijke gelukwensen.

Overlijdens.

Prof. Dr. A. Carnoy, professor emeritus van de Leuvense Alma-Mater, te Leuven;

Dr. Jur. Edmond Van Dieren, gewezen senator, lid van de Centrale Raad en van het Dagelijks Bestuur van het V.V.A., te Brussel;

de heer Leo Bouchery, te Antwerpen, vader van ons medelid Dr. med. Herman Bouchery;

Jeanneke De Bondt, het 7-jarig dochtertje van ons medelid Ingr. J. De Bondt, te Diksmuide;

Mevr. wed. Viktor Soens, geboren Z.M. Van den Eynde, moeder van ons lid de heer E. Soens, Strombeek-Bever.

Aan de geachte familieleden van de afgestorvenen, bieden wij ons diep medevoelen aan in het verlies dat zij hebben ondergaan.

Uit de statuten van het V.V.A.

Hoofdstuk II. - Doelstelling en Standpunt

Art. 2. — De Vereniging stelt zich ten doel :

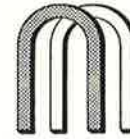
- a) het vormen van een leidende organisatie op grond van de academische solidariteit in dienst van de Vlaamse Volksgemeenschap,
- b) de rechtstreekse medewerking van deze organisatie aan de verdere ontwikkeling van de nationale Vlaamse beweging,
- c) het aankweken en bestendigen van nauwere voeling onder alle Vlaamse intellektuëlen,
- d) het daadwerkelijk steunen van de Vlaamse studentenbeweging in al haar vormen,
- e) het wegruimen van alle hinderpalen die de vrije ontwikkeling van het Vlaams nationaal leven in de weg staan,
- f) het mede-opbouwen en ontwikkelen in Vlaanderen van een gave Nederlandse cultuur in al haar levensuitingen.

Art. 3. — Ten overstaan van het Vlaamse vraagstuk neemt de vereniging het volgende standpunt in : erkenning v.h. beginsel dat de Vlaamse volksgemeenschap in volle onafhankelijkheid haar eigen lot moet bepalen.

Voor de praktische toepassing van dit grondbeginsel wordt als minimumstelling vooropgezet de noodzakelijkheid der grondige omvorming van de Belgische centralistische staatsstructuur.

Art. 4. — De vereniging staat op kristelijke grondslag. Zij staat buiten alle partijpolitiek.

Te verkrijgen bij alle groothandelaars in sanitaire artikelen !

MEWAF
Lijnwaadstraat
KORTRIJK

Metalen meubelen
Douches - Kabinen

Thermotub

Wasfonteinen

Sanispray

ultix

DE ENIGE KEUKEN
DIE DE VOORDELEN
VAN HOUT EN
ALUMINIUM
COMBINEERT !